

NATUURTOETS POEIJERSSTRAAT 71-75 EINDHOVEN

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

22 APRIL 2020

Contactpersonen

WOUTER VAN OVERMEIRE

Ecoloog en adviseur
natuurwetgeving

M 06 15086742

E wouter.vanovermeire@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632

6201 BP Maastricht

Nederland

MARTIJN STEVENS

Senior Adviseur Wet
Natuurbescherming

M +31 627061118

E martijn.stevens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632

6201 BP Maastricht

Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PROJECTGEBIED EN INGREEP	6
2.1	Omschrijving projectgebied	6
2.2	Ingreep project	7
3	METHODE SOORTGERICHT ONDERZOEK	9
4	RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK	11
4.1	Resultaten van de soorten en soortgroepen	11
4.2	Conclusie soortgericht onderzoek	13
5	EFFECTBEOORDELING EN TOETSING WNB	14
5.1	Effectbeoordeling	14
5.2	Toetsing Wet natuurbescherming	15
6	MITIGATIEPLAN	16
6.1	Uitgangspunten	16
6.2	Mitigatie en maatregelen	17
6.2.1	Algemeen	17
6.2.2	Huismus	17
6.2.3	Vleermuizen	20
6.2.4	Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten	22
6.2.5	Toetsing en zorgplicht	23
6.2.6	Planning	23
7	CONCLUSIE EN ONTHEFFING	24
8	ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING	25
8.1	Ontheffing en soorten	25
8.2	Belang en alternatievenafweging	25

8.2.1	Onderbouwing belang	25
8.2.2	Alternatieven	26
8.3	Staat van instandhouding	27
8.4	Planning	27

BIJLAGEN

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB – SOORTBESCHERMING	28
BIJLAGE B QUICKSCAN POEIJERSSTRAAT 71-75	32
BIJLAGE C INSTRUCTIE TIJDELIJKE MITIGATIE	33
COLOFON	34

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl heeft het voornemen om een voormalig kloostergebouw en het omliggend terrein met twee gebouwen van de voormalige Finse school en een buurttuin aan de Poeijersstraat 71-75 te transformeren tot woningen. De herontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, en daarmee overtreding van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). Het is daarom noodzakelijk om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten en of de voorgenomen ingrepen leiden tot negatieve effecten op deze soorten.

Naar aanleiding van de resultaten van een Quick Scan (Arcadis, 2 augustus 2019 met kenmerk 083967624 A, zie Bijlage B) heeft Arcadis in opdracht van Woonbedrijf SWS.Hhvl soortgericht onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van eekhoorn, huismus, gierzwaluw, steenmarter en vleermuizen (beschermde soorten in het kader van de Wnb).

In onderliggend rapport zijn de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken beschreven en is een toetsing aan de verbodsbepalingen van de Wnb opgenomen. De toetsing is aangevuld met een mitigatieplan en onderbouwing voor een noodzakelijk te verkrijgen ontheffing in het kader van de soortbescherming van de Wnb. Deze rapportage dient dan ook als onderbouwend document voor het doorlopen van een ontheffingsprocedure Wnb.

Uitgangspunt van het mitigatieplan is om wettelijke overtredingen te voorkomen, al of niet door middel van het treffen van compenserende- en/of mitigerende maatregelen.

De ingreep heeft betrekking op de herontwikkeling van een voormalig kloostergebouw en het omliggend terrein. Van de bomen binnen het projectgebied blijven twee of drie loofbomen en 1 conifeer behouden. De huidige rapportage heeft alleen betrekking op beschermde soorten conform de Wnb, zie Bijlage A.

Afbakening natuurwetgeving

Naast beschermde soorten valt ook gebiedsbescherming onder de Wnb. Ten aanzien van het aspect gebiedsbescherming wordt opgemerkt dat direct negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Een effect als gevolg van stikstofdepositie is gezien de afstand tot Natura 2000-gebied en de omvang van de werkzaamheden beperkt. Desondanks is het wel noodzakelijk om een stikstof depositie berekening uit te voeren. Op basis van het resultaat van deze berekening kan worden bepaald of en welke vervolgstappen moeten worden genomen.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn het projectgebied en de ingreep beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de gebruikte methode voor het soortgericht onderzoek. In hoofdstuk 4 worden de resultaten behandeld. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de effectbeoordeling en toetsing op de Wnb. Hoofdstuk 6 betreft het mitigatieplan en hoofdstuk 7 de conclusie. In hoofdstuk 8 is de relevante informatie ten behoeve van de ontheffingsaanvraag opgenomen.

In bijlage A is het wettelijk kader van de Wnb opgenomen, in bijlage B de quickscan en in bijlage C zijn de instructies voor de het plaatsen van de tijdelijke mitigatie opgenomen.

2 PROJECTGEBIED EN INGREEP

2.1 Omschrijving projectgebied

Het projectgebied ligt in het stadsdeel Tongelre in Eindhoven. Ten zuiden van het projectgebied grenst het aan een kerkhof met verderop het kanaal tussen Eindhoven en Helmond. Het projectgebied aan de Poeijersstraat 71-75 te Eindhoven bestaat uit een voormalig klooster waarin studentenhuysvesting is gevestigd, een buurttuin en twee gebouwen van de voormalige Finse school, waarin hedendaags maatschappelijke activiteiten plaatsvinden (zie figuur 1 en 2). Daarnaast staan er meerdere grote loof- en naaldbomen met ondergroei van lage struiken op het terrein. In het zuidoosten van het projectgebied bevindt zich een bakstenen garage met plat bitumendak en strakke dakrandtrim.

Figuur 1. Het projectgebied is met rood gestippelde strepen benaderd. Aan het blauw omlinjnde gebouw vindt renovatie plaats. In het overige gedeelte van het projectgebied worden de gebouwen verwijderd en bomen gerooid voor de realisatie van nieuwbouwwoningen en ruimtelijke herinrichting openbaar en privaat terrein. ©Cyclomedia, 2019.

Figuur 2. Linksboven: Zuid- en oostgevel voormalig klooster. Rechtsboven: Oostgevel voormalig klooster. Linksonder: buurttuin met Finse school op de achtergrond. Rechtsonder: Diverse loof- en naaldbomen in het plangebied.

2.2 Ingreep project

Voornemen

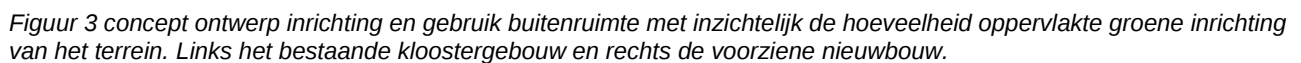
Het voornemen is het voormalige klooster te renoveren en te transformeren naar woningeenheden en het overige deel van het projectgebied te ontwikkelen met nieuwbouwwoningen.

Werkzaamheden

Het gehele terrein zal met uitzondering van enkele te behouden bomen bouwrijp worden gemaakt en heringericht. In dit rapport wordt ervan uitgegaan dat het voormalig klooster gerenoveerd wordt en de overige gebouwen op het terrein worden verwijderd, alsmede alle aanwezige beplanting met uitzondering van de te behouden en in te passen loofbomen (twee of drie) in het oosten van het projectgebied. De conifeer voor de oostgevel van het klooster (zie Figuur 2) blijft behouden totdat toekomstige groenvoorzieningen de vastgestelde functie (zie paragraaf 4.2) heeft overgenomen. Dan wordt de conifeer verwijderd.

Planning

de werkzaamheden starten op zijn vroegst eind 3de of 4de kwartaal van 2020. De transformatie van het kloostergebouw neemt aan de buitengevelzijde enkele maanden in beslag. Er is nog geen exacte startdatum en/of duur van de werkzaamheden bekend, dit is met name ook nog afhankelijk van de doorlooppprocedure van de bestemmingsplanwijziging. De beplanting is in het voorjaar van 2020 reeds verwijderd op grond van de ecologische beoordeling en et inachtneming van de benodigde kapvergunning. De herontwikkeling van het buitenterrein zal circa 1 a 1,5 jaar in beslag nemen van start tot oplevering. De voorbereidende werkzaamheden bestaande uit het verwijderen van groen en het slopen van de Finse school staat gepland voor 2 en 3de kwartaal 2020 onder de in deze rapportage gestelde vrijwaring op aanwezigheid functies beschermende soorten en waarden.

3 METHODE SOORTGERICHT ONDERZOEK

De Wnb regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10).

De Wnb heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11). In bijlage A wordt verder ingegaan op het wettelijk kader van de soortbescherming in het kader van de Wnb.

Voor het huidige project is soortgericht onderzoek uitgevoerd om de mogelijke effecten aan de Wnb te kunnen toetsen. Met de quickscan zijn de te onderzoeken soorten/soortgroepen bepaald. In de volgende paragraaf is de gehanteerde onderzoeksmethode uitgeschreven.

Verantwoording veldbezoeken

De onderzoeken voldoen aan de minimumvoorwaarden voor wat betreft geschikte weersomstandigheden voor het uitvoeren van de betreffende soortinventarisaties. Zie Tabel 1 voor de weersomstandigheden en datums van de veldbezoeken. De specifieke informatie per soortgroep is in de tekst na de tabel gegeven.

Tabel 1. Verantwoording veldbezoeken soortgericht onderzoek.

Soort(groep) en type onderzoek	Datum en tijdstip	Veldcondities	Opmerkingen
<i>Gierzwaluw</i> <i>Inspectie jaarrond</i> <i>beschermde nesten</i>	06-06-2019* 19:50 – 23:50 20-06-2019* 19:00 – 22:00 04-07-2019* 19:00 – 23:59	18°C, 1 Bft, licht bewolkt (2/8) 19°C, 0 Bft, sluier bewolking (1/8) 23°C, 1 Bft, sluier bewolking (1/8)	*Onderzoek deels gecombineerd met vleermuizen- en steenmarterinventarisatie.
<i>Huismus</i> <i>Inspectie jaarrond</i> <i>beschermde nesten</i>	24-04-2019* 8:00 – 11:30 07-05-2019 8:00 – 10:00	12°C, 1 Bft, half bewolkt (4/8) 6°C, 1 Bft, half bewolkt (4/8)	*Onderzoek deels gecombineerd met eekhoorn- en steenmarterinventarisatie.
<i>Vleermuizen</i> <i>Zomer-, kraam-, balts- en najaarsverblijven</i> <i>Zwermdende dieren in het kader van winterverblijfplaatsen</i>	06-06-2019* 19:50 – 23:50 26-06-2019 03:20 – 05:20 04-07-2019* 19:00 – 23:59 09-07-2019 22:07 – 0:07 09-09-2019 21:10 – 23:10	18°C, 1 Bft, licht bewolkt (2/8) 19°C, 1 Bft, helder (0/8) 23°C, 1 Bft, sluier bewolking (1/8) 14°C, 0 Bft, helder (0/8) 14°C, 0 Bft, licht bewolkt (2/8)	*Onderzoek deels gecombineerd met gierzwaluw- en steenmarterinventarisatie.

Eekhoorn

Voor de eekhoorn is het projectgebied op 24 april 2019 geïnventariseerd op sporen zoals vraatsporen, uitwerpselen en nesten in bomen. Dit onderzoek is vroeg in het voorjaar uitgevoerd wanneer de bladzetting van de bomen beperkt was, zodat mogelijk aanwezige nesten eenvoudig te vinden zijn. Tijdens de overige veldbezoeken is tevens gelet op activiteit en sporen van eekhoorn.

Gierzwaluw

Voor de gierzwaluw zijn drie gerichte veldbezoeken gebracht met een tussenliggende periode van minimaal tien dagen, tussen 1 juni en 15 juli. De inventarisatie is uitgevoerd conform het Kennisdocument van BIJ12 voor de gierzwaluw (juli, 2017).

Huismus

Voor de huismus zijn twee gerichte veldbezoeken gebracht tijdens het broedseizoen, tussen 1 april en 15 mei. De inventarisatie is uitgevoerd conform het Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus (juli, 2017).

Steenmarter

In het voormalige klooster zijn op 24 april, 6 en 20 juni 2019 de zolderruimtes, kelders en andere voor steenmarter interessante ruimtes geïnspecteerd op sporen zoals latrines en prooiresten. De Finse school is ongeschikt als verblijfplaats.

Vleermuizen

De inventarisatie is uitgevoerd conform het vigerend Vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus & Gegevensautoriteit Natuur & Zoogdierverseniging, 2017). Bij alle bezoeken zijn de waarnemingen gedaan met een heterodyne of live batdetector met opnamemogelijkheden en time expansion (Petterson d240x en Batlogger). Daarnaast zijn tijdens de inventarisatie voor de steenmarter ook de ruimte op sporen van vleermuizen onderzocht.

Deskundigheid betrokken ecologen

De inventarisaties naar eekhoorn, gierzwaluw, huismussen, steenmarter en vleermuizen zijn uitgevoerd door Wouter van Overmeire, ecooloog bij Arcadis. De vleermuisonderzoeken door Wouter van Overmeire en Martijn Stevens, senior ecooloog bij Arcadis, uitgevoerd. Beide onderzoekers hebben ruime ervaring met het uitvoeren van vleermuis-, vogel- en zoogdieronderzoek.

Het rapport inclusief advies is opgesteld door Wouter van Overmeire in samenwerking met Martijn Stevens. Arcadis is lid van het Netwerk Groene Bureaus.

4 RESULTATEN SOORTGERICHT ONDERZOEK

In dit hoofdstuk is weergegeven welke beschermde soorten/soortgroepen binnen het projectgebied met het soortgericht onderzoek zijn vastgesteld.

4.1 Resultaten van de soorten en soortgroepen

Eekhoorn

Tijdens de inventarisatie zijn geen sporen van de eekhoorn aangetroffen. Er is geen verblijfplaats van de eekhoorn aanwezig in het projectgebied.

Gierzwaluw

Tijdens de inventarisatie zijn geen nesten vastgesteld. De soort is daarmee in het projectgebied uitgesloten. In de directe omgeving van het projectgebied zijn twee nesten vastgesteld (zie Figuur 3). Daarnaast vormt de begroeiing geen essentiële foerageerfunctie voor de gierzwaluw, omdat grote oppervlakten bloemrijke velden met grote hoeveelheden insecten ontbreken.

Huismus

Tijdens de inventarisatie zijn zeven nestlocaties en één slaapplek van de huismus vastgesteld in het projectgebied (zie Figuur 3). De conifeer aan de oostvleugel heeft een belangrijke functie voor de nestlocaties aan de oostzijde van het klooster. De huismussen gebruiken deze boom zowel op het moment als zij de nesten verlaten en wanneer zij terugkeren. Hetzelfde geldt voor de bomen in het gemeentelandschap net ten zuiden van het klooster.

De overige vegetatie binnen het projectgebied wordt sporadisch gebruikt om te foerageren. De hagen aan weerszijden van de Poeijersstraat en de struiken bij de parkeerplaatsen van het appartementencomplex ten zuidoosten buiten het projectgebied worden veelvuldig gebruikt om te foerageren.

Figuur 4. Resultaten soortgericht onderzoek van huismus en gierzwaluw binnen en buiten het projectgebied.

Vleermuizen

Tijdens de onderzoeken zijn enkele verblijfplaatsen in het voormalige klooster vastgesteld (zie Figuur 4). In de bomen zijn geen holten of andere openingen vastgesteld die als verblijf kunnen dienen. De voormalige Finse school heeft tevens geen geschikte openingen en er zijn geen verblijfplaatsen geconstateerd tijdens het veldonderzoek.

In het voormalige klooster zijn tijdens de “voorjaarsronden” vier zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld met in ieder verblijf één individu. De verblijven werden via open stootvoegen in de oost- en westgevel van het voormalig klooster bereikt. Tijdens de “najaarsronden” zijn negen baltsende gewone dwergvleermuizen in en rondom het projectgebied waargenomen. Op basis van de locaties van de baltsende dieren wordt uitgegaan van twee paarverblijven in het projectgebied (allen in het voormalige klooster)¹. De overige paarverblijven bevinden zich naar alle waarschijnlijkheid in het appartementencomplex ten zuidoosten van het voormalige klooster. De gewone dwergvleermuizen uit de omliggende wijken gebruiken de donkere steeg aan de noordzijde en de bomen ten zuiden van het voormalige klooster als vliegroute richting de foerageergebieden.

In het projectgebied is één laatvlieger zomerverblijf van één individu vastgesteld onder de dakpannen aan de westzijde van het klooster.

Figuur 5. Resultaten soortgericht onderzoek van vleermuizen binnen en buiten het projectgebied.

Steenmarter

Tijdens de inventarisaties zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen. Er is geen verblijfplaats van de steenmarter aanwezig in het projectgebied.

Algemene broedvogels

Tijdens de quickscan is vastgesteld dat de gebouwen en het groen in de omgeving geschikte broedlocaties

¹ Gewone dwergvleermuizen baltsen in de vlucht. Hierdoor is de exacte locatie moeilijk/niet vast te stellen.

vormen voor algemene broedvogels van struweel (zoals merel en houtduif) en gebouwen (spreeuw en kauw).

Algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren

Tijdens de quickscan is vastgesteld dat het projectgebied geschikt landbiotoop vormt voor algemeen voorkomende amfibieën. De gebouwen en groen in omgeving vormen naar verwachting leefgebied voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren zoals veldmuis, huisspitsmuis en egel.

4.2 Conclusie soortgericht onderzoek

In het projectgebied zijn drie door het Wnb beschermde soorten vastgesteld:

- Huismus (Vogelrichtlijn): zeven nestlocaties en één (slaap)verblijfplaats;
- Gewone dwergvleermuis (Habitatrichtlijn): vier zomer- en twee paarverblijfplaatsen;
- Laatvlieger (Habitatrichtlijn): één zomerverblijfplaats.

Daarnaast komen algemeen soortgroepen voor in het projectgebied:

- Algemene broedvogels;
- Algemene amfibieën;
- Algemene grondgebonden zoogdieren.

Overige beschermde soorten zijn uitgesloten in het projectgebied.

5 EFFECTBEOORDELING EN TOETSING WNB

In dit hoofdstuk wordt per relevante soort(groep) beschreven in hoeverre de voorgenomen werkzaamheden een negatief effect hebben op de aanwezige en te verwachten beschermde soorten. Daarna worden de vastgestelde effecten getoetst aan de Wnb alvorens mitigerende maatregelen zijn toegepast.

Huismus en algemene broedvogels behoren tot de categorie Vogelrichtlijn van de Wnb (Art. 3.1 Wnb) en de verschillende soorten vleermuizen tot de categorie Habitatrichtlijn (Art. 3.5 Wnb). De voorkomende algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën behoren tot de categorie 'andere soorten' (Art. 3.10 Wnb), zie bijlage A voor een verklaring van de beschermingscategorieën.

5.1 Effectbeoordeling

Er wordt onderscheid gemaakt tussen korte- en lange termijneffecten van de renovatie- en bouwwerkzaamheden. Per soort(groep) worden de effecten hieronder beschreven.

Huismus

Negatieve effecten op huismus als gevolg van de werkzaamheden zijn als volgt:

- Korte termijn: verstoring en sterfte van individuen en verstoring van nestlocaties;
- Lange termijn: (tijdelijk) verlies van nestlocaties. Hiermee bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte verblijfsmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie.

Mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om het aanbod aan geschikte nestlocaties optimaal te houden en daarmee een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de huismus te voorkomen.

Vleermuizen

Negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden zijn als volgt:

- Korte termijn: verstoring en sterfte van individuen en verstoring van verblijfplaatsen.
- Korte termijn: (tijdelijk) verlies van verblijfplaatsen. Hierbij bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte verblijfsmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie.
- Lange termijn: de ingreep leidt niet tot aantasting van foerageergebied en vliegroutes en daarmee niet tot een negatief effect op de functionaliteit van buiten het projectgebied gelegen verblijfplaatsen en lokale populaties.

Er zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om opzettelijk verstoren van individuen te voorkomen en het aanbod aan geschikte verblijfsmogelijkheden optimaal te houden en daarmee een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis en laatvlieger te voorkomen.

Algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en broedvogels

Mogelijk is sprake van negatieve effecten op algemeen voorkomende grondgebonden soorten zoogdieren en amfibieën en op algemene broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten.

- Korte termijn: verstoring en sterfte van individuen en verstoring van verblijfplaatsen van algemeen voorkomen zoogdieren en amfibieën.
- Korte termijn: verstoring en sterfte van individuen en verstoring van nestlocaties van algemene broedvogels bij werkzaamheden in het broedseizoen.
- Lange termijn: tijdelijk en permanent verlies van nestlocaties van algemene broedvogels. Hiermee bestaat de kans dat de lokale populatie minder geschikte verblijfsmogelijkheden ter beschikking heeft en dus gevoeliger is voor overige veranderingen en werkzaamheden binnen de deelpopulatie.

Het projectgebied vormt geen essentieel leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en algemene broedvogels. De staat van instandhouding van deze soorten komt hierdoor niet in het geding bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Mitigatiemaatregelen voor behoud van leefgebied zijn daarom niet noodzakelijk. Om sterfte onder individuen van algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en algemene broedvogels te voorkomen, zijn voorzorgsmaatregelen nodig om onnodig doden en verwonden van individuen te beperken (Zorgplicht Artikel 1.11 Wnb).

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Op grond van de in de vorige paragraaf beschreven effecten, vindt mogelijk overtreding plaats van verbodsbepalingen van de Wnb, zie Tabel 2. Voor een verklaring van de verbodsbepalingen zie bijlage A.

De provincies en het Rijk hebben in hun verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Voor de in het projectgebied voorkomende algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt binnen de Provincie Noord-Brabant deze vrijstelling. Deze zijn in de toetsing verder niet meer meegenomen.

Tabel 2. Toetsing effecten aan de verbodsbepalingen van de Wnb.

Vogelrichtlijnsoorten:	Verbodsartikelen:	Art. 3.1.1	Art. 3.1.2	Art. 3.1.3	Art. 3.1.4	Art. 3.1.5
Huismus	Bescherming: Categorie 2	X	X			
Algemene broedvogels	Bescherming: Categorie 5	X	X			
Habitatrichtlijnsoorten:	Verbodsartikelen:	Art. 3.5.1	Art. 3.5.2	Art. 3.5.3	Art. 3.5.4	Art. 3.5.5
Gewone dwergvleermuis	Bescherming: HR IV	X	X		X	
Laatvlieger	Bescherming: HR IV	X	X		X	

Ten aanzien van vogels en vleermuizen zijn een aantal verbodsartikelen van toepassing.

Verbod tot:

- opzettelijk doden of vangen (Art. 3.1 lid 1: vogels en Art. 3.5 lid 1: vleermuizen);
- opzettelijk verstoren (Art. 3.5 lid 2: vleermuizen);
- vernielen van nest-, rust- of verblijfplaatsen (Art 3.1 lid 2: vogels, Art 3.5 lid 4: vleermuizen).

Door het voorgenomen renovatieproject worden aanwezige vogels en vleermuizen mogelijk gedood of verstoord en verdwijnen de nest-, rust- of verblijfplaatsen. De Artikelen 3.5 lid 3 & 5 zijn niet van toepassing, omdat geen eieren en/of planten geraapt, geplukt of beschadigd worden. De Artikelen 3.1 lid 3 t/m 5 zijn niet van toepassing, omdat geen eieren worden geraapt en de staat van instandhouding van de soorten niet in het geding komt.

Voor alle in het wild levende soorten is de zorgplicht (Art.1.11) van kracht, zie bijlage A. Voor algemene zoogdieren en amfibieën geldt alleen de zorgplicht.

Om de voorgenomen ingreep uit te kunnen voeren binnen de kaders van de Wnb, zijn maatregelen noodzakelijk om een negatief effect op individuele dieren, verblijfplaatsen en leefgebied te kunnen voorkomen. In dit stadium kan reeds geconcludeerd worden dat voor de werkzaamheden, waarbij acht verblijfplaatsen voor de huismus, zes verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één verblijfplaats van de laatvlieger verloren gaan, een ontheffingsprocedure noodzakelijk is.

In het volgende hoofdstuk is een mitigatieplan uitgewerkt. Per relevante soort(groep) wordt geconcludeerd in hoeverre zorgvuldig toepassen van mitigerende maatregelen nog sprake is van een overtreding en de noodzaak om daarvoor een ontheffing Wnb aan te moeten vragen alvorens de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren.

6 MITIGATIEPLAN

In dit hoofdstuk zijn de mitigerende maatregelen beschreven die noodzakelijk zijn om overtreding van de verbodsbepalingen zo veel als mogelijk te voorkomen en de compenserende maatregelen die nodig zijn om een aantasting van de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. Het toepassen van deze maatregelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is niet vrijblijvend.

6.1 Uitgangspunten

Dit mitigatieplan is opgesteld voor de uitvoering van werkzaamheden zoals beschreven in hoofdstuk 2.

Huismus: tijdens het soortgericht onderzoek naar huismussen zijn zeven nesten/verblijfplaatsen vastgesteld binnen het projectgebied.

Gewone dwergvleermuis: tijdens het soortgericht onderzoek naar vleermuizen zijn vier zomerverblijfplaatsen en twee paarverblijven vastgesteld binnen het projectgebied. Bij ieder verblijf is slechts één individu vastgesteld.

Laatvlieger: tijdens het soortgericht onderzoek naar vleermuizen is één zomerverblijfplaats met één individu vastgesteld binnen het projectgebied.

Daarnaast is het voorkomen van algemeen voorkomende zoogdieren, amfibieën en broedvogels niet volledig uit te sluiten.

Bij de totstandkoming van het mitigatieplan is gebruik gemaakt van de bepalingen uit de Kennisdocumenten van gewone dwergvleermuis en huismus. Afwijkingen van deze documenten zijn ecologisch onderbouwd en gemotiveerd.

In het mitigatieplan wordt gestreefd naar volledige mitigatie van de nest- en verblijfplaatsen om daarmee overtreding van Artikel 3.1 lid 2 en 3.5 lid 4 te kunnen voorkomen. Hetzelfde geldt voor het voorkomen van effecten op individuen, maatregelen worden getroffen om overtreding van Artikel 3.1 lid 1, 3.5 lid 1 en 2 te voorkomen.

Het doel van het treffen van mitigatiemaatregelen is dan ook tweeledig, namelijk:

- het beperken en voorkomen van negatieve effecten op individuen en;
- het behouden van voldoende functioneel leefgebied.

Uitgangspunten

Ecologie

- Toepassen richtlijnen vanuit de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Huismus;
- Behoud van functionaliteit leefgebied en verblijfplaatsen van huismussen en vleermuizen om daarmee negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb zoveel als mogelijk te voorkomen;
- Het broedseizoen van algemene broedvogels loopt globaal van 15 maart tot 15 augustus;
- Broedseizoen van huismussen loopt van maart tot september. Huismussen maken gedurende het hele jaar gebruik van hun nesten, met name in de koude periode van december tot en met februari;
- Vleermuizen zijn vanaf begin april actief bij gunstige avond- en nachttemperaturen. Vanaf medio mei tot eind juli vormen vleermuizen zogenaamde kraamgroepen en zijn ze extra gevoelig voor verstoring. Vanaf augustus tot november zijn vleermuizen nog actief met sociale functies als balts en voortplanting. Vanaf november tot april zijn de meeste te verwachten soorten in winterrust;
- Tijdelijke kasten zijn voorafgaande aan het actieve seizoen van vleermuizen geplaatst op woningen in de directe omgeving (zie Bijlage D).

Werkzaamheden

- Werkzaamheden bestaan uit herontwikkeling van voormalig kloostergebouw en realiseren nieuwbouwwoningen op het naastgelegen terrein. Hiervoor verdwijnen de gebouwen van de voormalige Finse school en bijna alle begroeiing (op twee à drie loofbomen na);
- Planning werkzaamheden zie paragraaf 2.2;
- Permanente verblijven worden gedurende de loop van de werkzaamheden gerealiseerd.

6.2 Mitigatie en maatregelen

6.2.1 Algemeen

Hieronder zijn algemene maatregelen opgenomen:

- Om verstoring van nesten en verblijfplaatsen te voorkomen wordt in sept en/of oktober van 2020 ontmoedigd. De werkzaamheden worden zo gepland dat het buitenwerk aan het kloostergebouw tussen sept-oktober 2020 en maart 2021 plaatsvindt.
- Voorafgaand en tijdens de renovatiewerkzaamheden vindt controle en inspectie plaats door een deskundige ecooloog. De ecooloog zal in overleg met Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl en de aannemer passende maatregelen voorstellen indien noodzakelijk;
- Bij een calamiteit (visueel aanwezige vleermuizen en broedvogels, nesten met eieren of jongen etc.), wordt het werk tijdelijk stilgelegd en stelt de ecooloog passende maatregelen voor, in overleg met de aannemer en Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl;
- Na oplevering van het werk door de aannemer wordt een beknopt logboek met eindevaluatie opgesteld ter onderbouwing van het naleven van het mitigatieplan door de betrokken partijen;
- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. Hierin worden de eisen om overtreding te voorkomen kort opgesomd. Daarnaast worden de toe te passen mitigerende maatregelen nader uitgewerkt;
- Een kopie van het ecologisch werkprotocol en de ontheffing zijn aanwezig bij de aannemer op de bouw en in het bezit van zowel de projectleider van Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl en de betrokken ecooloog. Indien er door een daartoe bevoegd persoon gevraagd wordt naar dit document kan deze ter verantwoording van de werkzaamheden worden getoond.

6.2.2 Huismus

In onderstaande tabellen zijn de vereiste mitigatiemaatregelen voor de huismus op een rij gezet.

De eisen zijn overgenomen uit het Kennisdocument Huismus. Verder is de natuurkalender opgenomen waar rekening moet worden gehouden.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende fasen:

- Voorbereidingsfase (zie Tabel 3);
- Uitvoeringsfase (zie Tabel 4);
- Oplevering en gebruiksfase (zie Tabel 5).

Tabel 3: Voorbereiding; planning en werkzaamheden m.b.t. huismus.

Voorbereiding Mitigerende maatregelen huismus		
Doel en functie	Voldoen aan de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb): maatregelen om doden en verwonden van individuen zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen. Waarborgen van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Voorkomen van negatieve effecten op individuen tijdens uitvoering.	
Juridische status	Ter voorkoming van overtreding van het verbodsartikel 3.1 van de Wnb.	
Planning	Faseer werkzaamheden in ruimte en tijd. Door de werkzaamheden aan het voormalig klooster (in ieder geval de buitenschil waar de nesten bevinden) in de minst gevoelige periode (zie Tabel 6) uit te voeren kunnen lokale populaties zich goed aanpassen en zich in stand houden	De buitenschil werkzaamheden aan klooster worden uitgevoerd na ontmoediging in september 2020 en zijn gerealiseerd voor de start van het broedseizoen 2021.
Voorbereiding	Een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld waarin alle maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig te zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn.	Ecologisch werkprotocol wordt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden opgesteld in afstemming tussen ecooloog en aannemer.
	Voorafgaand aan het broedseizoen worden alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd op aanwijzing van een deskundige ecooloog.	Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn in april 2019 opgehangen.
	Geschikte en bekende nestlocaties worden voor de start van het broedseizoen ongeschikt gemaakt en gehouden.	ontmoediging vindt plaats in september/oktober 2020.
Gewenning	Tijdelijke verblijfplaatsen huismus en gewone dwergvleermuis worden minimaal drie maanden voor de werkzaamheden geplaatst.	tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn in april 2019 opgehangen en voldoen

Voorbereiding Mitigerende maatregelen huismus	
	daarmee ruim aan de minimale gewenningsperiode.

Tabel 4: Uitvoering; planning en werkzaamheden m.b.t. huismus.

Uitvoering Mitigerende maatregelen huismus	
Doel en functie	Maatregelen met als doel: waarborgen functionaliteit voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen, door: Garanderen permanente aanbod en functioneren verblijfplaatsen in de nieuwe situatie. In stand houden van voldoende dekking en beschikbaar voedsel.
Juridische status	Ter voorkoming van overtreding van het verbodsartikel 3.1 van de Wnb.
Verblijfplaatsen	
Aantal	Minimaal twee verblijfplaatsen per te verstoren individuele verblijfplaats. 2 x 8 = 16 verblijfplaatsen.
Type tijdelijk	Kast GZT1 en HMT1 van de firma faunaprojecten Kasten zijn in april 2019 opgehangen (zie Bijlage D). Doordat geen gierzwaluwen zijn aangetroffen zijn de kasttypen GZT1 als tijdelijke verblijven voor de huismussen meegerekend. GZT1: 10 kasten met 3 nestplekken = 30 nestplekken; HMT1: 10 kasten; Totaal: 40 verblijfplaatsen.
Type permanent	Ruimte onder de dakpannen waar nu ook wordt gebroed worden rondom geschikt gemaakt en/of gehouden door middel van aangepaste maatregelen om de ruimte onder de pannen geschikt te houden/maken. In de nieuwbouw worden geen nestvoorzieningen opgenomen voor huismus. De maatregelen in het kloostergebouw volstaan afdoende om de minimaal 16 nestplekken aan te kunnen bieden. Alleen het dakranddetail aan de oostgevel wordt aangepast en geschikt gemaakt vanwege de aanleg van een dakopbouw. De dakvlakken op de overige gevelzijden wordt intact gelaten. Er wordt geen vogelschroot geplaatst en indien reeds aanwezig wordt dit verwijderd. Er worden onder de pannen op regelmatige afstand borstels aangebracht zodat er geschiktere nestplekken ontstaan onder de relatief hoge panlat/tengelconstructie.
Leefomgeving	De beboste tuin met de Finse school bebouwing en de moestuin is geen primair onderdeel van het huismusleefgebied. De conifeer aan de oostgevel, de erfgransbeplanting, openbare beukenhaag beplanting en omliggende tuinen zijn wel primair leefgebied. De coniferenboom blijft behouden als slaapplek, kwetterplek en overbrugging van de dakgoot naar de grond en omliggende tuinen. In de inrichting wordt voorzien in nieuwe beplanting met beukenhagen, struiken, heesters, en kruiden en grazige vegetatie. (inrichtingsplan beplanting nog niet definitief beschikbaar) het plangebied vormt daarmee na oplevering een gelijkwaardig en mogelijk beter leefgebied voor de huismus met inachtneming van enkele jaren groeitijd en ontwikkeling van de groene invulling.
Uitvoering	
Werkzaamheden	Locatie tijdelijke verblijfplaatsen binnen het kerngebied van de groep, bij voorkeur binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats. Tijdelijke verblijfplaatsen worden buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden geplaatst. De werkzaamheden worden uitgevoerd in afstemming met en onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de betreffende soort Zie Bijlage D voor de exacte locaties. Zie Bijlage D voor de exacte locaties. Afstemming van ecologische werkprotocol vindt plaats voorafgaande aan start werkzaamheden.

Tabel 5: Oplevering/gebruiksfasen; planning en werkzaamheden m.b.t. huismus.

Oplevering / gebruiksfasen Mitigerende maatregelen huismus	
Doel en functie	Maatregelen met als doel: waarborgen functionaliteit voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen, door: Garanderen functioneren van alternatieve verblijfplaatsen tijdens de werkzaamheden; Garanderen permanent functioneren verblijfplaatsen in de nieuwe situatie.
Juridische status	Ter voorkoming van overtreding van het verbodsartikel 3.1 van de Wnb.
Monitoring	De effectiviteit van de getroffen maatregelen wordt gemonitord gedurende 3 jaar aansluitend op de oplevering van de voorzieningen. 1 x per jaar een controle in het broedseizoen (april-mei) met telling nestplekken en activiteit leefgebied.

	Jaarlijks terugkoppeling monitoring met bevoegd gezag.	Indien afdoende aantoonbaar gebruik van nestruimte vaststaat kan verdere jaarlijkse monitoring achterwege blijven. Dit zal ook in de jaarlijkse evaluatie worden voorgesteld.
Beheer	De permanente voorzieningen worden opgenomen in het regulier beheer en onderhoud(plan). Bij defect of ongeschikt geraken van de voorziening wordt deze hersteld of vervangen.	Opnemen in beheer systeem Woonbedrijf

Tabel 6: Kwetsbare periode huismus (conform soortenstandaard en natuurkalender LNV-loket); rood = kwetsbare periode; geen werkzaamheden, groen = voorkeursperiode.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Huisumus												

Deze perioden kunnen jaarlijks afwijken afhankelijk van de lokale klimatologische en meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. Een deskundige op het gebied van de betreffende soort moet de exacte duur van de verschillende perioden aangeven indien er strak rond de kwetsbare periodes wordt gepland.

6.2.3 Vleermuizen

In onderstaande tabellen worden de vereiste mitigatiemaatregelen voor vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) op een rij gezet. Voor de gewone dwergvleermuis zijn de eisen overgenomen uit het Kennisdocument. Vanwege het ontbreken van een Kennisdocument voor de laatvlieger wordt het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis gebruikt en aangevuld op basis van expert judgement. Verder is de natuurkalender opgenomen waar rekening mee moet worden gehouden.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende fasen:

- Voorbereidingsfase (zie Tabel 7);
- Uitvoeringsfase (zie Tabel 8);
- Oplevering en gebruiksfase (zie Tabel 9).

Tabel 7. Voorbereiding; planning en werkzaamheden m.b.t. gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Voorbereiding	Mitigerende maatregelen gewone dwergvleermuis en laatvlieger	
Doel en functie	Voldoen aan de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb): maatregelen om doden en verwonden van individuen zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen. Waarborgen van de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Voorkomen van negatieve effecten op individuen tijdens uitvoering.	
Juridische status	Ter voorkoming van overtreding van het verbodsartikel 3.5 van de Wnb.	
Planning	Faseer werkzaamheden in ruimte en tijd. Door de werkzaamheden aan het voormalig klooster (in ieder geval de buitenschil waar de verblijven bevinden) in de minst gevoelige periode (zie Tabel 10 en 11) uit te voeren kunnen lokale populaties zich beter aanpassen en zich in stand houden. De geplande ingreep wordt uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van vleermuizen.	Werkzaamheden aan klooster worden uitgevoerd na ontmoediging in september 2020 en zijn weer beschikbaar voor de start van de actieve periode (april) 2020.
Voorbereiding	Een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld waarin alle maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn.	Ecologisch werkprotocol wordt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden opgesteld.
	Voorafgaand aan het actieve seizoen worden alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd op aanwijzing van een deskundige ecooloog.	Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn in april 2019 opgehangen.
	Tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt. Minimaal drie dagen (met avondtemperaturen boven 10°C) van tevoren, bij kolonies minimaal vijf dagen. Een vleermuisdeskundige moet worden ingeschakeld om de best passende methode te bepalen, uit te voeren en te controleren.	Moment van ontmoedigen wordt opgenomen in ecologisch werkprotocol.
Gewenning	Voor tijdelijke vervanging van zomerverblijfplaatsen: gewenningsperiode van minimaal drie maanden waarin de gewone dwergvleermuizen actief zijn.	Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn in april 2019 opgehangen.
	Verblijfplaatsen zijn minimaal drie maanden (waarin de vleermuizen actief zijn) voor de werkzaamheden aanwezig.	Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn in april 2019 opgehangen.

Tabel 8. Uitvoering; planning en werkzaamheden m.b.t. gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Uitvoering, planning en werkzaamheden mitigerende maatregelen gewone dwergvleermuis en laatvlieger		
Doel en functie	Maatregelen met als doel: waarborgen functionaliteit voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen, door: Garanderen permanente aanbod en functioneren verblijfplaatsen in de nieuwe situatie. In stand houden van voldoende dekking en beschikbaar voedsel.	
Juridische status	Ter voorkoming van overtreding van het verbodsartikel 3.5 van de Wnb.	
Verblijfplaatsen		
Aantal	Minimaal vier verblijfplaatsen per te verstoren individuele verblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Maatwerk voor laatvlieger.	4 x 6 = 24 verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Maatwerk voorziening voor laatvlieger
Type tijdelijk	Kasten van de firma faunaprojecten zijn in april 2019 opgehangen (zie Bijlage D). Model A – Platte kast klein; Model C - Kraamkast	Model A: 32 kasten; Model C: 2 kasten; Totaal: 34 verblijfplaatsen.
Type permanent	De spouwmuren van het kloostergebouw blijven gehandhaafd. Er worden rondom minimaal 24 openingen in het metselwerk gemaakt waardoor vleermuizen toegang krijgen tot de luchtspouwruimten van de buitengevelconstructie. Dit worden open stootvoegen of delen van lintvoegen afhankelijk van de beschikbare breedte van de te verwijderen voegspecie. Laatvlieger heeft een opening van 22 mm bij 50 mm nodig. Gewone dwergvleermuis kan al volstaan met 15 mm bij 50 mm Geschiktheid dak. Onder het bestaande dak verblijven momenteel vleermuizen. Tijdens het verwijderen van de schoorsteen en bij het open maken van het dak voor de dakopbouw wordt gecontroleerd of daar sporen van vleermuizen aanwezig zijn. Indien dat het geval is word er rondom de oude schoorsteen en rondom de dakopbouw rekening gehouden met geschikte verblijfsmogelijkheden onder de dakbedekking.	Minimaal 24 verblijfplaatsen realiseren in geschikte ruimten (optie). Er wordt op circa tweederde hoogte in de buitengevels rondom openingen in het metselwerk gemaakt ter plaatse van stoot en of lintvoegen. Het dak blijft aan de noord en westgevel volledig toegankelijk voor vleermuizen. de verblijfplaats blijft grotendeels intact met uitzondering van de plaatsing dakopbouw aan de oostgevel en het verwijderen van de schoorsteen. De invliegopening van laatvlieger blijft intact. Bij de aanpassing van het dak wordt rekening gehouden met materialen en plekken waar vleermuizen zich kunnen ophouden.
Locatie en overige eisen	Locatie tijdelijke verblijfplaatsen binnen het kerngebied van de groep, bij voorkeur binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats. Tijdelijke verblijfplaatsen worden buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden geplaatst. Permanente verblijfplaatsen binnen het projectgebied en bij voorkeur op dezelfde locaties als de oorspronkelijke verblijfplaats met een vergelijkbare spreiding in het gebouw en zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen (materiaaltype, volume en bufferwaarde). Verschillende microklimaten (clustering met verschillende richtingen). Gelijk aan of beter van kwaliteit dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vlieg ruimte, lichtvrij, vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.	zie Bijlage D voor de exacte locaties. zie Bijlage D voor de exacte locaties. Detail maatwerk wordt in het ecologisch werkprotocol uitgewerkt in afstemming ecoloog en aannemer en in het werk definitief gedetailleerd uitgevoerd en vastgelegd. Oorspronkelijke geschiktheid wordt nagestreefd. Er worden meer plekken aangeboden om klimatologische veranderingen door aanbrengen binnengevel isolatie op te kunnen vangen. Oorspronkelijke plekken blijven intact en worden gelijkwaardig aangevuld en uitgebreid
Uitvoering		
Werkzaamheden	De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de betreffende soort. Als tijdens de werkzaamheden vleermuizen worden aangetroffen, worden de werkzaamheden onmiddellijk	deskundig ecoloog is betrokken bij het gehele proces. deskundig ecoloog is betrokken bij het gehele proces.

	stopgezet en wordt direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld.	
--	---	--

Tabel 9. Oplevering/gebruiksfasen; planning en werkzaamheden m.b.t. gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Oplevering / gebruiksfasen	Mitigerende maatregelen gewone dwergvleermuis en laatvlieger	
Doel en functie	Maatregelen met als doel: waarborgen functionaliteit voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen, door: Garanderen functioneren van alternatieve verblijfplaatsen tijdens de werkzaamheden; Garanderen permanent functioneren verblijfplaatsen in de nieuwe situatie.	
Juridische status	Ter voorkoming van overtreding van het verbodsartikel 3.5 van de Wnb.	
Monitoring	Het gebruik van zowel de tijdelijke als de permanente verblijfplaatsen wordt jaarlijks gemonitord door een deskundige ecoloog (drie jaar vanaf oplevering permanente voorzieningen, met jaarlijkse terugkoppeling met bevoegd gezag).	X eenmalige controle aanwezigheid nestelende en territoriale vogels in april-mei en een visuele inspectie op gebruikssporen vleermuisvoorzieningen in periode september-oktober.
Beheer	Tijdelijke verblijfplaatsen worden, zo ver ze als zodanig functioneren, jaarlijks schoongemaakt in een periode dat verstoring niet of minimaal optreedt.	X
	De permanente voorzieningen worden opgenomen in het regulier beheer en onderhoud(plan). Bij defect of ongeschikt geraken van de voorziening wordt deze hersteld of vervangen.	X

Tabel 10: Kwetsbare periode gewone dwergvleermuis (conform soortenstandaard en natuurkalender LNV-loket); rood = kwetsbare periode; geen werkzaamheden, groen = voorkeursperiode, oranje = wel actief maar minder kwetsbare functie.

		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Gewone dwergvleermuis													
	Kraamverblijf												
	Winterverblijf												
	Zomerverblijf												
	Paarverblijf												

Tabel 11: Kwetsbare periode laatvlieger (conform soortenstandaard en natuurkalender LNV-loket); rood = kwetsbare periode; geen werkzaamheden, groen = voorkeursperiode, oranje = wel actief maar minder kwetsbare functie.

		jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Laatvlieger													
	Winterverblijf												
	Zomerverblijf												

Deze perioden kunnen jaarlijks afwijken afhankelijk van de lokale klimatologische en meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. Een deskundige op het gebied van de betreffende soort moet de exacte duur van de verschillende perioden aangeven indien er strak rond de kwetsbare periodes wordt gepland.

6.2.4 Broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten

In het projectgebied komen diverse broedvogels voor zonder jaarrond beschermde nesten. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaatsvinden zijn diverse negatieve effecten te verwachten (doden van jonge dieren, verlies van nesten en verstoring van dieren). Zie Tabel 12 voor de kwetsbare periode. De begroeiing in het plangebied wordt voor de start van de werkzaamheden en buiten de kwetsbare periode in afstemming met een deskundig ecoloog gesnoeid. Het gehele gebied wordt daarna vrijgehouden van geschikte nestmogelijkheden gedurende de werkzaamheden.

Tabel 12: Kwetsbare periode algemene broedvogels (conform soortenstandaard en natuurkalender LNV-loket); rood = kwetsbare periode; geen werkzaamheden, groen = voorkeursperiode.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Algemene broedvogels												

Deze perioden kunnen jaarlijks afwijken afhankelijk van de lokale klimatologische en meteorologische omstandigheden voorafgaand en tijdens de werkzaamheden. Een deskundige op het gebied van de betreffende soort moet de exacte periode van voortplanting aangeven indien er strak rond de kwetsbare periodes wordt gepland.

6.2.5 Toetsing en zorgplicht

Ten aanzien van vogels en vleermuizen zijn na mitigatie, niet meer alle verbodsartikelen van toepassing, zoals genoemd in paragraaf 4.3. Door de mitigatiemaatregelen zijn Art. 3.1 lid 1: vogels en Art. 3.5 lid 1 & 2: vleermuizen niet meer aan de orde. Enkel de verbodsartikel Art. 3.1 lid 2: vogels en Art. 3.5 lid 4: vleermuizen zijn nog aan de orde. Hiervoor dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Bovendien is de algemene zorgplicht aan de orde.

Daarvoor worden de volgende maatregelen toegepast voorafgaande en tijdens de werkzaamheden:

- Indien er tijdens de werkzaamheden een beschermde soort wordt waargenomen worden de betreffende werkzaamheden stil gelegd en wordt een ecooloog ingeschakeld om passende maatregelen te nemen.
- In het kader van alle (Wnb beschermde) soorten, dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd met in acht name van de algemene zorgplicht. In dit geval dienen eventueel aanwezige dieren verplaatst te worden naar een veilig leefgebied. Indien soorten aanwezig zijn wordt in overleg met een deskundig ecooloog, al dan niet in samenspraak met dierenambulance, bepaald welke maatregelen getroffen dienen te worden.

6.2.6 Planning

De tijdelijke verblijven zijn reeds aanwezig op de naastgelegen panden. In de periode september-oktober 2020 worden het projectgebied ontmoedigd voor vogels en vleermuizen. de werkzaamheden staan gepland te starten in november 2020. De buitengevelwerkzaamheden zijn opgeleverd voor aanvang van het actieve seizoen 2021 (voor 1 maart 2021). Na ecologische vrijgave door een deskundig ecooloog kunnen de werkzaamheden starten. Gelijktijdig met de werkzaamheden worden de permanente verblijven in het projectgebied verduurzaamd aangelegd, behouden en opgeleverd.

De Finse school wordt vanaf de periode april-mei 2020 gesloopt. Vooruitlopend daarop is met inachtneming broedvogels het aanwezige groen gefaseerd weggehaald. Voor aanvang broedseizoen is alle ondergroei verwijderd en bij onherroepelijke kapvergunning zijn in april 2020 na controle en vrijgave de te verwijderen bomen zonder nesten geroid.

De totale ontwikkelingsperiode neemt circa 1 a 1,5 jaar in beslag vanaf november 2020. De werkzaamheden aan de buitengevels van het kloostergebouw zijn reeds gereed voor maart 2021.

7 CONCLUSIE EN ONTHEFFING

Verbodsbepalingen

Door de voorgenomen werkzaamheden vindt, na mitigatie, geen overtreding plaats van verbodsartikelen 1.11 (Zorgplicht), Vogels; 3.1 lid 1 en Vleermuizen; 3.5 lid 1 en 3.5 lid 2. Wél is sprake van overtreding van de verbodsbepalingen van Vogels; 3.1 lid 2 en Vleermuizen; 3.5 lid 4.

De voorgenomen handelingen bestaande uit het slopen van de Finse school en het verwijderen van beplanting en inrichting, met uitzondering van de conifeer aan de oostgevel van het klooster en de te behouden loofbomen, kan zonder kans op overtreding worden uitgevoerd volgens planning waarbij deze handelingen volledig zijn afgerond voor 1 maart 2020.

Ontheffing

Ten aanzien van het renoveren / omvormen van het kloostergebouw dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend bij de Provincie Noord-Brabant. Deze ontheffingsaanvraag is voor overtreding van Artikel 3.1 lid 2 en 3.5 lid 4 van de Wnb, voor zover deze van toepassing is op het wegnemen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, huismus en laatvlieger.

Volgens de wettelijke termijnen betreft de doorlooptijd van een procedure minimaal dertien weken maar maximaal twintig weken met kans op verdere procedure vertraging en is een ontheffing maximaal vijf jaar geldig met mogelijkheid tot verlenging. Het veldonderzoek is maximaal drie jaar geldig, waarna deze dient te worden geactualiseerd.

Met inachtneming van de geplaatste tijdelijke verblijfplaatsen en nestlocaties en de te realiseren permanente vleermuisverblijfplaatsen en nestlocaties voor huismus zoals in het uitvoeringsplan uitgewerkt, zijn er geen aanvullende eisen aan het plan vanuit de Wnb. Met deze mitigatie wordt aan de taakstelling van het aantal verblijven en nestlocaties voor de soorten huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger voldaan.

De gunstige staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soorten is afdoende gewaarborgd op basis van het mitigatieplan en de haalbaarheid van effectieve en afdoende functionele verblijfplaatsen binnen het projectgebied. In het volgende hoofdstuk is aanvullende informatie voor de ontheffingsaanvraag opgenomen.

8 ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING

8.1 Ontheffing en soorten

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl vraagt een ontheffing aan voor:

- Gewone dwergvleermuis en laatvlieger; Art. 3.5 lid 4 (beschadigen, vernielen, wegnemen vaste rust- en verblijfplaatsen);
- Huismus; Art. 3.1, lid 2 (beschadigen, vernielen, wegnemen vaste rust- en verblijfplaatsen).

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl vraagt een ontheffing aan voor de uitvoering van de herontwikkeling van Poeijersstraat 71-75 in Eindhoven voor de periode van 1 september 2020 tot 1 januari 2024 conform de voorgestelde planning.

8.2 Belang en alternatievenafweging

8.2.1 Onderbouwing belang

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl vraagt ontheffing Wnb aan onder de volgende belangen:

- Habitatrichtlijn (vleermuizen); artikel 3.8, lid 5, onderdeel 6, 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Vogelrichtlijn; artikel 3.3.4b. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Onderhavig rapport dient ter onderbouwing dat de voorgenomen ingreep, met inachtneming van alle mitigerende maatregelen, niet leidt tot een effect met als gevolg een wezenlijke invloed op de betreffende soorten. Uitgangspunt van het mitigatieplan is dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt. Van benutting of economisch gewin is bij het voorgenomen project geen sprake, daarnaast wordt zorgvuldig gehandeld. Er treden ten aanzien van de aanwezige populatie, huismus, gewone dwergvleermuis en laatvlieger geen permanente negatieve effecten op door het project.

Herontwikkeling van het voormalige klooster is verbonden met de volksgezondheid. De situatie van het te renoveren pand voldoet op dit moment niet aan de huidige kwaliteitseisen voor binnenklimaat volgens vigerende landelijke normen zoals het Bouwbesluit 2012. Zie bijvoorbeeld artikel 3.21 met betrekking tot wering van vocht van buiten en artikel 5.3 met betrekking tot thermische isolatie. De woningen zijn slecht geïsoleerd, er is geen kwalitatief luchtverversingssysteem aanwezig en er is sprake van vochtintrede via gevels en schoorstenen. Door de grote temperatuurverschillen, door beperkte isolatie en te veel vocht in de woningen ontstaat condensatie en schimmelvorming, wat het binnenklimaat verslechtert. Dit is een landelijk erkent probleem bij alle niet goed geïsoleerde of gebrekkig na geïsoleerde woningen en daarmee ook speerpunt bij diverse, mede door de rijksoverheid betrokken, akkoorden zoals het Lente Akkoord.

De bewoners van de woningen produceren vocht, elke volwassene zweet per dag ongeveer één liter vocht uit. Samen met koken en wassen brengt dat dagelijks tien tot twintig liter vocht in de woning. In een slecht geïsoleerde woning condenseert dat vocht op de koudste oppervlakken, zoals glas of metaal. Vocht in huis kan daarnaast te wijten zijn aan verschillende andere oorzaken, zoals: optrekkend vocht, insijpelen van regenwater, condensatie, een lekke leiding, enzovoort. Ook kan vocht ervoor zorgen dat chemische stoffen zoals formaldehyde uit bouwmaterialen vrijkomen.

Vocht in huis beschadigt eigendom en vormt een bedreiging voor de gezondheid. Mensen kunnen gezondheidsklachten ondervinden door vocht in de woning. Het is niet duidelijk welke specifieke factoren in een vochtige woning hiervoor verantwoordelijk zijn. Vocht bevordert de ontwikkeling van schimmels, bacteriën en huismijt, die een bedreiging vormen voor de gezondheid van de bewoners. Wetenschappelijke studies bij adolescenten die ademhalingsstoornissen hebben, tonen aan dat 83% van de gevallen van astma, astmatische bronchitis en chronische bronchitis en 87% van de gevallen van chronische neusverkoudheid, voorkomen bij adolescenten die in vochtige huizen wonen.

Twintig à 30% van de bevolking lijdt aan ademhalingsallergieën (bron: www.perfectkeur.nl). In ander onderzoek is daarnaast een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is waarschijnlijk dat schimmels een rol spelen in de relatie tussen vochtige woningen en gezondheidseffecten, maar een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt nog (bron: www.rivm.nl).

Stichting Woonbedrijf SWS Hhvl. streeft naar een beleid waarbij woningen tijdig worden gecontroleerd op kwaliteit. Op basis daarvan wordt beoordeeld of het noodzakelijk is een woning/complex van woningen te renoveren of te vervangen. Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid (bron: www.rivm.nl). Zowel de gerenoveerde woningen als de nieuwbouw (voor de te slopen woningen) zullen in een technische betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn dan de huidige situatie. Door het verduurzamen van bestaande woningen en het realiseren van hoogwaardige nieuwbouw, kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden. De voorgenomen werkzaamheden dragen daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de nieuwbouw van dergelijke kwaliteit te realiseren dat vocht en tocht in huis worden beperkt.

Door het huidige pand te renoveren naar energiezuiniger woningen, draagt Stichting Woonbedrijf SWS Hhvl. daarnaast bij aan het vertragen van de klimaatverandering.

Klimaatverandering kan leiden tot belangrijke economische schade als gevolg van:

- zeespiegelstijging met risico op overstromingen en verzilting;
- vergroting weersextremen (extreme regenval en langere droogteperiodes);
- beperkingen in zoetwatervoorzieningen;
- toenemend risico op (infectie)ziekten en plagen;
- bedreiging van de energievoorziening.

Door de verduurzaming van het bestaande pand wordt een reductie in CO₂-uitstoot en daarmee een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen gerealiseerd. Door de aanpak wordt een substantiële bijdrage geleverd aan het beperken van klimaatverandering. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk openbaar belang en draagt bij aan de volksgezondheid.

Concluderend wordt een verduurzaming van het bestaande pand gerealiseerd. Het gerenoveerde pand zal technisch in een betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Met de herontwikkeling worden aspecten als ventilatie, sterke verlaging van energielasten, comfort en binnenmilieu aangepakt. Het project draagt daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te verbeteren dat vocht en tocht in huis worden beperkt.

Bovendien wordt door herontwikkeling van het projectgebied de druk op de woningmarkt vermindert. Doordat dit binnen de bebouwde kom gebeurt is er minder noodzaak voor het wegnemen van grond uit het buitengebied. Hiermee blijft de ruimte in het buitengebied bespaard, wat ten goeden komt aan gunstige staat van instandhouding van dier- en plantsoorten uit deze leefgebieden.

Op basis van bovenstaande is dan ook onderbouwd dat er sprake is van een belang om het pand en het gebied te herontwikkelen.

8.2.2 Alternatieven

De werkzaamheden zijn aan de betreffende specifieke locatie gebonden. Doordat het pand met de ingreep voorzien wordt van duurzame verblijfsmogelijkheden voor de betreffende beschermde soorten is ook het duurzaam voortbestaan van de lokale populaties gegarandeerd.

Daarnaast is er voor gekozen om de te realiseren alternatieve verblijfplaatsen zoveel als mogelijk te integreren in het pand, zodanig dat de dieren zullen verblijven op geconditioneerde en aangewezen plekken in de constructie. Deze kunnen zodoende bij toekomstig onderhoud gemakkelijk worden ontzien en waar nodig worden hersteld of vervangen (bij defect).

Wat betreft de planning/fasering van de herontwikkeling wordt deze in overleg met Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl afgestemd op de aanwezige soorten. Middels tijdige mitigatie, wordt ervoor gezorgd dat er te alle tijden voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor de vleermuizen aanwezig zijn.

8.3 Staat van instandhouding

Om ervoor te zorgen dat diersoorten duurzaam beschermd worden, wordt gemitigeerd conform de Kennisdocumenten. Daarin worden richtlijnen gegeven voor het aantal verblijven (vermenigvuldiging met een factor), de ophangplekken en de wijze waarop tijdelijke en permanente voorzieningen zorgen voor continuïteit in het aanbod aan verblijven. Met deze aanpak is maximale garantie op de staat van instandhouding van betreffende soorten. In dit kader dient nog bedacht te worden dat met de planning rekening wordt gehouden van de kwetsbare perioden van de betreffende soorten. Soorten kunnen – en zullen – tijdelijk uitwijken naar woningen in de directe omgeving en daarbij al of niet gebruik maken van tijdelijke voorzieningen. Tijdens de herontwikkeling van het projectgebied zullen in de panden duurzame verblijven worden gerealiseerd. Na één seizoen kunnen de diersoorten dan ook weer terug naar hun oude leefomgeving.

Door de groene aard van de wijk en de aanwezigheid van groen in de directe omgeving blijft de wijk ondanks de werkzaamheden geschikt als leefgebied en foerageergebied voor de aangetroffen soorten. Tevens zijn in de omgeving geschikte plekken geconstateerd waarvan ook een deel bewoond is (waarnemingen tijdens soortgericht onderzoek van projectgebied). Door de aanwezigheid van de soortgroepen in de directe omgeving, de aangeboden tijdelijke verblijfplaatsen en de realisatie van permanente verblijven in het projectgebied, is de kans groot dat de soorten aanwezig blijven en terugkeren in het projectgebied.

Samen met de hierboven beschreven aspecten worden effecten op korte termijn opgevangen door de tijdelijke mitigatie die met voldoende gewenningstijd zijn geplaatst binnen 200m van het projectgebied. Door vervolgens voldoende permanente mitigerende maatregelen te realiseren wordt te alle tijden ruim aan de mitigatietaakstelling voldaan. Daarmee zijn te alle tijden voldoende alternatieve verblijfplaatsen en nestlocaties aanwezig.

8.4 Planning

De totale ontwikkelingsperiode neemt circa 1,5 jaar in beslag. De impactperiode op beschermde verblijfplaatsen loopt van september 2020 tot maart 2021. In de opvolgende periode vindt er nog wel een verhoogde bouw activiteit plaats van in pandige transformatie en nieuwbouw van woongebouwen op het terrein oostelijk van het klooster. De impact op de beschermde functies is beperkt omdat de aanwezige dieren niet rechtstreeks verstoord worden en hun oorspronkelijke functies en gedrag kunnen blijven vervolgen.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB – SOORTBESCHERMING

Inleiding

De Wet natuurbescherming regelt naast gebiedsbescherming ook de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10).

De Wet natuurbescherming heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

Zorgplicht

In het kader van de Wet natuurbescherming geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, op basis van hun intrinsieke waarde. In artikel 1.11 staat dat iedereen voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Deze zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt de handelingen achterwege laat, of indien dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Wet natuurbescherming.

De algemene Zorgplicht is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Wet natuurbescherming. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep.

De Wet natuurbescherming kent drie verschillende beschermingsregimes. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante, wettelijke verbodsbepalingen staan hieronder genoemd.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels

- Het is verboden vogels te doden of te vangen (artikel 3.1.1).
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1.2).
- Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1.3).
- Het is verboden vogels opzettelijk te storen (artikel 3.1.4).
- Het verbod om te verstoren is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1.5).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn.

- Het is verboden de dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5.1).
- Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren (artikel 3.5.2).
- Het is verboden eieren opzettelijk te vernielen of te rapen (artikel 3.5.3).
- Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5.4).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen (artikel 3.5.5).

ANDERE SOORTEN

Dit betreft de in bijlage A van de Wet natuurbescherming genoemde, nationaal beschermde, soorten.

- Het is verboden opzettelijk te doden of te vangen planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 3.10.1a).
- Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen (artikel 3.10.1b).
- Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen (artikel 3.10.1c).
- Deze verboden zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden (artikel 3.10.3).

In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen of voortplantingsseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vangen.

Ontheffing

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer en onderhoud. Voor andere activiteiten gelden andere regels die hier niet genoemd worden omdat ze niet van belang zijn.

VOGELRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.3.4a).
- Zij nodig is (artikel 3.3.4b):
 - In het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
 - Ter bescherming van flora of fauna.
 - Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt.
 - Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.3.4c).

HABITATRICHTLIJNSOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.8.5a).
- Zij nodig is (artikel 3.8.5b):
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

- Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.8.5c).

ANDERE SOORTEN

Ontheffing is mogelijk indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat (artikel 3.10.2).
- Zij nodig is (artikel 3.10.2):
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom.
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
 - Voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarmee benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren of planten van de aangewezen soort te vangen, te plukken of onder zich te hebben.
 - Handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.
 - Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.
 - Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
 - Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
 - In het algemeen belang.
- De maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.10.2).

Vrijstelling

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing.

Gedragcode

Ook wanneer er gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode (art. 3.31), en de werkzaamheden in het kader van een van de genoemde wettelijke belangen plaatsvinden, is geen ontheffing nodig en geldt een vrijstelling. In de gedragscode wordt een wijze van uitvoering van handelingen beschreven, waarmee naar het oordeel van de Minister van Economische Zaken afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de beschermde soorten zorgvuldig wordt gehandeld. Dat houdt in dat de gedragscode alleen wordt goedgekeurd indien er slechts handelingen worden verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de beschermde soorten.

Indien handelingen worden verricht die wel invloed hebben, wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat de verbodsbepalingen overtreden worden.

Jaarrond beschermde vogelnesten

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde "vaste rust- of verblijfplaats". Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de "aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van een zogenaamde omgevingscheck². Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders, nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Eigen verantwoording

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk.

² Een deskundige dient vast te stellen of er in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

BIJLAGE B QUICKSCAN POEIJERSSTRAAT 71-75

BIJLAGE C INSTRUCTIE TIJDELIJKE MITIGATIE

COLOFON

NATUURTOETS POEIJERSSTRAAT 71-75 EINDHOVEN
STICHTING WOONBEDRIJF SWS.HHVL

AUTEUR

Wouter van Overmeire

ONZE REFERENTIE

084034015 0.1

DATUM

22 april 2020

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Martijn Stevens
Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

VRIJGEGEVEN DOOR

Martijn Stevens
Adviseur Ecologie & Specialist Fauna

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

QUICKSCAN NATUURWETGEVING

Renovatie St. Joseph klooster Eindhoven

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

2 AUGUSTUS 2019

Contactpersonen

WOUTER VAN OVERMEIRE
Specialist ecologie

M +31615086742
E wouter.vanovermeire@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

MARTIJN STEVENS
Senior Adviseur Ecologie &
Specialist Fauna

M +31 627061118
E martijn.stevens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Plangebied en ingreep	4
1.2.1	Huidige situatie	4
1.2.2	Voorgenomen ingreep	5
1.3	Afbakening effecten	6
2	WET NATUURBESCHERMING	7
2.1	Methode	7
2.2	Aanwezigheid beschermde soorten	7
2.3	Effectbeschrijving	8
2.4	Toetsing	9
2.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	9
2.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	9
2.5	Vervolg	10
2.5.1	Soortgericht onderzoek	10
3	CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN	12
3.1	Conclusie	12
3.2	Resume	12
BIJLAGEN		
BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING		13
COLOFON		17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl (hierna Woonbedrijf) is voornemens renovatiewerkzaamheden en herontwikkeling van het terrein aan de Poeijersstraat 71-75 (voormalig klooster met studentenhuisvesting) inclusief de Finse school en aanwezige tuinen te Eindhoven uit te voeren. Omdat door de ingreep mogelijk verstoring of vernietiging van (leefgebied van) beschermde soorten optreedt, wordt onderzocht of binnen het plangebied in de Wet natuurbescherming opgenomen beschermde flora en/of fauna voorkomt (het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A). Het gaat in de quickscan om een eerste inschatting of beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, met name op basis van aanwezigheid van potentieel geschikt leefgebied.

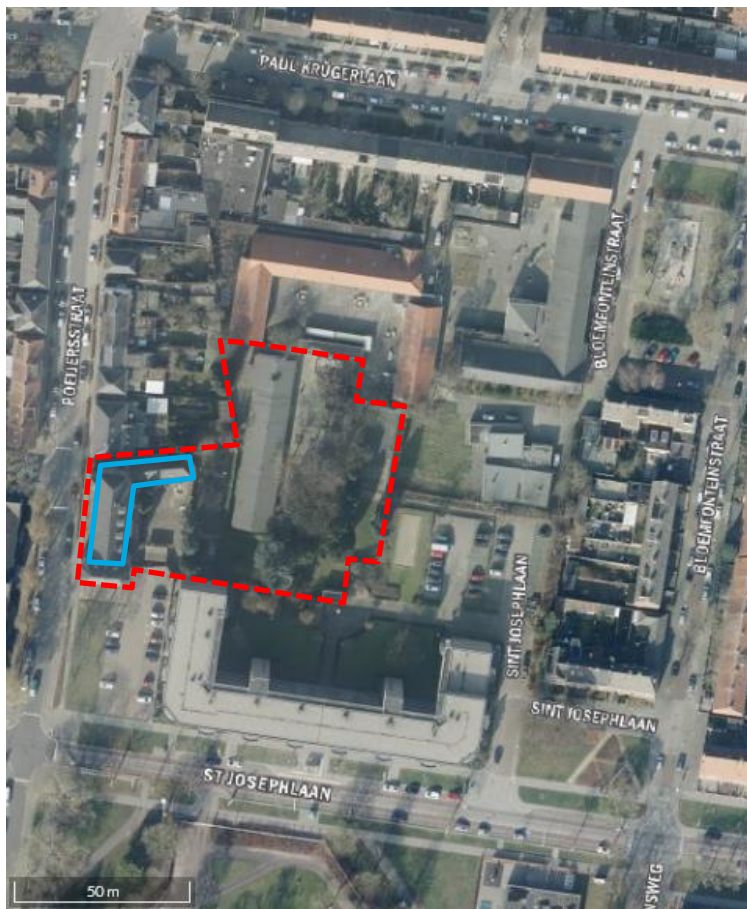
Het soortgericht onderzoek is ten tijde van het opstellen van deze quickscan rapportage gestart. De eerste resultaten hiervan zijn eveneens opgenomen in deze rapportage.

Deze beoordeling heeft betrekking op het onderdeel beschermde soorten binnen de Wet Natuurbescherming.

1.2 Plangebied en ingreep

1.2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het stadsdeel Tongelre in Eindhoven. Ten zuiden van het plangebied grenst het aan een kerkhof met verderop het kanaal tussen Eindhoven en Helmond. Het plangebied aan de Poeijersstraat 71-75 te Eindhoven bestaat uit een voormalig klooster waarin studentenhuisvesting is gevestigd, een buurttuin en twee gebouwen van de voormalige Finse school, waarin hedendaags maatschappelijke activiteiten plaatsvinden (zie figuur 1 en 2). Daarnaast staan er meerdere grote loof- en naaldbomen met ondergroei van lage struiken op het terrein. In het zuidoosten van het plangebied bevindt zich een bakstenen gebouw.

Figuur 1 Het plangebied is met rood gestippelde strepen benaderd. Aan het blauw omlijnde gebouw vindt renovatie plaats. In het overige gedeelte van het plangebied worden de gebouwen verwijderd, enkele bomen gerooid voor de realisatie van nieuwbouwwoningen.
©Cyclomedia, 2019.

1.2.2 Voorgenomen ingreep

Voornemen

Het voornemen is om het voormalige klooster te renoveren en te transformeren naar woningeenheden en het overige deel van het plangebied te ontwikkelen met nieuwbouwwoningen.

Werkzaamheden

het gehele terrein zal met uitzondering van enkele te behouden bomen bouwrijp worden gemaakt en heringericht. In dit rapport wordt ervan uitgegaan dat het voormalig klooster gerenoveerd wordt en de overige gebouwen op het terrein worden verwijderd, alsmede alle aanwezige beplanting met uitzondering van de te behouden in te passen bomen.

Planning

Er is vooralsnog nog geen exacte startdatum en/of duur van de werkzaamheden bekend. Een dergelijke herontwikkeling neemt in de regel circa 1 a 1,5 jaar in beslag vanaf start opruimen en bouwrijp maken.

Figuur 2 Linksonder: Zuid- en westgevel voormalig klooster. Rechtsboven: Westgevel voormalig klooster. Linksonder: buurttuin met Finse school op achtergrond. Rechtsonder: Diverse loof- en naaldbomen in het plangebied.

1.3 Afbakening effecten

De voorgenomen ingreep heeft betrekking op het gehele plangebied. Het kloostergebouw wordt verduurzaamd en in pandig getransformeerd en de buitenruimte krijgt een geheel nieuwe ruimtelijke inrichting met woningen, tuinen en gemeenschappelijke ruimte. Hierdoor zijn de volgende effecten te verwachten waarbij een onderscheid is gemaakt tussen tijdelijke effecten (gedurende de bouwfase) en permanente effecten (na realisatie).

Tijdelijke effecten: Verstoren, verdwijnen, doden en/of verwonden van flora en fauna.

Permanente effecten: Verlies van leefgebied van flora en fauna (nest- en verblijfplaatsen en foerageergebied).

Ten tijde van het opstellen van deze rapportage is soortgericht onderzoek naar eekhoorn, gierzwaluw, huismus en vleermuizen reeds gestart.

2 WET NATUURBESCHERMING

2.1 Methode

Er is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar (periode 01-01-2014 t/m 31-12-2019).

Het veldbezoek is uitgevoerd op 9 januari 2019 door Martijn Stevens, ecooloog van Arcadis. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling van het plangebied. De habitatgeschiktheidsbeoordeling is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

2.2 Aanwezigheid beschermde soorten

In Tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1 Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten rondom het plangebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermde soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Vegetatie bestond uit algemene loof- en naaldbomen met ondergroei van algemene plantsoorten. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden hier op basis van de soortsaamenstelling en groeiplaatsomstandigheden niet verwacht.	
Algemene broedvogels	<i>Bureauonderzoek</i> Enkel waarnemingen van algemene soorten zoals boomklever, boomkruiper, ekster, kauw, houtduif, merel en zwarte kraai zijn bekend in de omgeving vanuit de NDFF.	Algemeen beschermde broedvogels zoals boomkruiper, ekster, houtduif, kauw en koolmees komen voor. Bescherming: Vogelrichtlijn
	<i>Veldbezoek</i> Algemene broedvogels zoals ekster, kauw en koolmees waargenomen.	
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	<i>Bureauonderzoek</i> Waarnemingen van huismus en gierzwaluw in de omgeving bekend vanuit de NDFF.	Jaarrond beschermde soorten als huismus aanwezig. Mogelijk gierzwaluw aanwezig. Bescherming: Vogelrichtlijn
	<i>Veldbezoek</i> Waarnemingen van huismussen in het te renoveren gebouw en foeragerend in de directe omgeving. Geschikte openingen aanwezig voor gierzwaluwen (mestsporen rond openingen). geen horsten of nesten aanwezig die benut zouden kunnen worden als nestplek van een uilensoort of roofvogel in de aanwezige beplanting.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF. Bomen op het terrein vormen geschikt leefgebied voor de eekhoorn.	Beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals eekhoorn komen mogelijk voor. Bescherming: Wnb – Andere soorten
	<i>Veldbezoek</i> Geen waarnemingen van sporen en/of aanwezigheid van beschermde soorten. Aanwezigheid van loof- en naaldbomen maakt het potentieel geschikt voor eekhoorn.	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> Waarnemingen van gewone dwergvleermuis (foeragerend en roepend), laatvlieger (foeragerend) en rosse vleermuis (foeragerend) in de omgeving bekend vanuit de NDFF.	Beschermd vleermuissoorten in het plangebied niet uit te sluiten. Bescherming: Wnb – Habitatrichtlijn
	<i>Veldbezoek</i> Voormalig klooster heeft meerdere geschikte openingen (stootvoegen en pannendak) voor gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Daarnaast zijn er ongebruikte zolders die potentieel geschikt zijn voor vleermuizen. De overige gebouwen op het terrein hebben geen geschikte openingen. In de bomen op het terrein zijn geen holten aanwezig die gebruikt kunnen worden door boombewonende soorten zoals rosse vleermuis of gewone grootoorvleermuis. Het groen binnen het plangebied is wel geschikt als foerageergebied.	
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermd soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> De ligging tussen drukke wegen en het afwezig zijn van voldoende potentieel habitat zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermd soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> De ligging tussen drukke wegen en het afwezig zijn van voldoende potentieel habitat met poelen en/of sloten zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermd soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Ontbreken van open water in het plangebied zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> Geen waarnemingen van beschermde soorten bekend vanuit de NDFF.	Beschermd soorten niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> De ligging tussen drukke wegen en het afwezig zijn van voldoende potentieel habitat met waardplanten en andere voedselbronnen zorgt voor afwezigheid van beschermde soorten.	

2.3 Effectbeschrijving

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten	Toetsing vereist?
Algemene broedvogels	Opzettelijk verstoren door activiteiten. Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door verwijderen bomen. Ontnemen van foerageergebied door verwijderen en verdwijnen van vegetatie.	Ja
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	Opzettelijk verstoren door activiteiten. Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door verwijderen bomen en renoveren gebouw.	Ja

	Ontnemen van foerageergebied door verwijderen en verdwijnen van vegetatie.	
Grondgebonden zoogdieren	Opzettelijk verstoren door activiteiten. Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door verwijderen bomen. Ontnemen van foerageergebied door verwijderen en verdwijnen van vegetatie.	Ja
Vleermuizen	Opzettelijk verstoren door activiteiten. Doden van individuen en vernielen van verblijfplaatsen door renoveren van gebouw. Ontnemen van foerageergebied door verwijderen en verdwijnen van vegetatie.	Ja

2.4 Toetsing

2.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Algemene broedvogels, broedvogels met jaarrond beschermde nesten
Habitatrichtlijnsoorten	Vleermuizen
Andere soorten zonder vrijstelling	Eekhoorn

2.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

In de onderstaande tabellen is per soort/soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen om deze effecten te kunnen voorkomen of beperken.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X		X	Verwijderen bomen en vegetatie en verstoring door activiteiten in het plangebied.
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	X	X		X	Renovatiewerkzaamheden aan gebouwen en verwijderen van bomen en vegetatie met een belangrijke functies van de soorten.
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.					

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1/5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen	X	X		X	Renovatiewerkzaamheden aan gebouwen en verwijderen van bomen en vegetatie met een belangrijke functies voor de soorten.
Het is verboden om: Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk te verstoren; Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen; Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen; Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.					

Tabel 6 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Eekhoorn	X	X		Verwijderen bomen en vegetatie en verstoring door activiteiten in het plangebied.
Het is verboden om:				

a: opzettelijk te doden of te vangen;
b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen
c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

2.5 Vervolg

In deze paragraaf zijn de vervolgstappen beschreven. Het gaat hierbij om soortgericht onderzoek waar mogelijk maatregelen uit volgen, mitigerende maatregelen en zorgplichtmaatregelen waarvan al bekend is dat deze genomen moeten worden.

2.5.1 Soortgericht onderzoek

Door de aard van de werkzaamheden en het voorkomen van beschermde soorten is nader soortgericht onderzoek naar eekhoorn, huismus, gierzwaluw en vleermuizen noodzakelijk. Ten tijde van het opstellen van dit rapport is het soortgericht onderzoek voor eekhoorn, huismus, gierzwaluw en de vleermuis voorjaarsronden al uitgevoerd. Hieronder zijn de methode en de eerste resultaten ter informatie weergegeven. De uiteindelijke vervolgstappen en aanvraag van de ontheffing Wnb worden opgenomen in de soortbeschermingstoets nadat alle onderzoeken zijn afgerond.

Tabel 7 Datums van veldbezoeken voor de verschillende soorten.

Datum + tijdstip onderzoek	Soort(en)	Weersomstandigheden	Onderzoekers
24 april 2019 8:00-11:30	Eekhoorn Huismus	12°C / 1bft / half bewolkt	Wouter van Overmeire
7 mei 2019 8:00-10:00	Eekhoorn Huismus	6°C / 1bft / half bewolkt	Wouter van Overmeire
6 juni 2019 19:50-23:50	Eekhoorn Gierzwaluw Vleermuizen	18°C / 1bft / licht bewolkt	Wouter van Overmeire Martijn Stevens (enkel vleermuis)
20 juni 2019 19:30-22:00	Gierzwaluw Vleermuizen*	19°C / 3bft / sluierbewolking	Wouter van Overmeire
26 juni 2019 03:20-05:20	Vleermuizen	19°C / 1bft / onbewolkt	Wouter van Overmeire Martijn Stevens
4 juli 2019 19:50-23:59	Gierzwaluw Vleermuizen	23°C / 1bft / sluierbewolking	Wouter van Overmeire Martijn Stevens (enkel vleermuis)

*inpandig onderzoek naar sporen en aanwezigheid van vleermuizen op zolderruimten.

Eekhoorn

Tijdens de veldbezoeken (zie tabel 7 voor de datums) is in het plangebied gericht gezocht naar sporen zoals vraat-, loop-, bewoningssporen en uitwerpselen van eekhoorn. Tijdens de onderzoeken zijn geen sporen van eekhoorn aangetroffen. Aanwezigheid van nesten en primair leefgebied van de eekhoorn in het plangebied is uitgesloten.

Huisumus

De aanwezigheid is onderzocht volgens de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (Versie 1.0, Juli 2017). Hierbij zijn per ronde diverse waarnemingen van nest-indicerende gedragingen (roepend mannetje, mannetje/vrouwje met nestmateriaal/voedsel in de bek, mannetje/vrouwje invliegend onder de pannen) waargenomen in het voormalige klooster. In totaal zijn acht nestplaatsen onderscheiden. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek op 6 juni twee slapende huismussen aangetroffen op een andere locatie in het voormalige klooster. Ook wordt de conifeer direct aangrenzend aan het voormalige klooster veelvuldig gebruikt voordat de huismussen richting en/of weg van de nestplaats vlogen en om in te slapen (zie figuur 2). De hagen op de grens, de tuinen in de omgeving en het plantsoen langs de parkeerplaats en de openbare ruimte buiten het plangebied wordt hoofdzakelijk gebruikt als foerageergebied. De beplanting

binnen in het plangebied zelf is zeer dichtbegroeid, waardoor de huismussen deze locaties blijken te vermijden als primair foerageergebied. Huismussen hebben nestplaatsen in het plangebied. Het plangebied zelf is met uitzondering van de conifeer geen primair onderdeel van het foerageergebied maar dient wel als verbinding richting de geschikte tuinen, hagen en andere beplanting in de directe omgeving, aangrenzend het plangebied.

Gierzwaluw

Aanwezigheid van gierzwaluw is onderzocht conform het Kennisdocument Gierzwaluw (Versie 1.0, Juli 2017). Hierbij zijn geen waarnemingen gedaan van nest-indicerende gedragingen (aantikken gevels, gieren langs openingen bij gevels, invliegen) bij de gebouwen in het plangebied. Ten westen en noorden van het plangebied zijn twee nestplaatsen van gierzwaluw aangetroffen. Daarnaast is veel activiteit van gierzwaluw in de wijk de Doornakkers ten oosten van het plangebied waargenomen. Voorkomen van gierzwaluw in het plangebied is uitgesloten.

Vleermuizen

De vleermuisactiviteit is onderzocht conform het Vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus). Daarnaast zijn op 20 juni en 4 juli de leegstaande zolders onderzocht op aanwezigheid en sporen van vleermuizen voorafgaande aan de start van de gierzwaluwonderzoeken. Tijdens de voorjaarsronden zijn in totaal vier zomerverblijfplaatsen met in iedere verblijfplaats één individu van gewone dwergvleermuis aangetroffen. De verblijven werden via open stootvoegen in de oost- en westgevel van het voormalig klooster bereikt. Ook is één verblijf met één individu van laatvlieger aangetroffen die via de dakpannen het voormalige klooster zijn verblijfplaats bereikte. Op de zolders zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Rondom de begroeiing van het plangebied was weinig activiteit, waardoor dit niet als een essentieel foerageergebied is beoordeeld. Vleermuizen hebben verblijfplaatsen in het voormalige klooster.

3 CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

3.1 Conclusie

Op basis van de quickscan en de huidige stand van zaken van de soortgerichte onderzoeken is te concluderen dat algemene broedvogels, huismussen en vleermuissoorten (in ieder geval gewone dwergvleermuis en laatvlieger) voorkomen. Het plangebied heeft geen functie als essentieel foerageergebied voor deze soorten. Wél heeft de conifeer aangrenzend aan het voormalige klooster een belangrijke (bescherming)functie voor de huismussen.

Door de voorgenenomen werkzaamheden vinden negatieve effecten plaats op deze beschermde soorten (verdwijnen nest- en verblijfplaatsen, doden van aanwezige dieren) en daarmee worden verbodsbepaling van de Wnb overtreden. Door middel van mitigerende maatregelen en zorgplichtmaatregelen is het mogelijk om overtreding van de verbodsbepalingen ten aanzien van de algemene broedvogels te voorkomen. Voor de soorten huismus en vleermuizen (in ieder geval gewone dwergvleermuis en laatvlieger) dient een ontheffing van de Wnb te worden aangevraagd.

Gelet op de actuele resultaten en verwachtingen biedt de nieuwe inrichting afdoende mogelijkheden om te kunnen voldoen aan de wettelijke vereisten om de gunstige staat van instandhouding van de soorten te kunnen garanderen. In de vorm van inpassing en of behoud van nest- en verblijfplaatsen in bestaande en nieuwbouw alsmede behoudt en inrichting van functioneel leefgebied. Daarmee is afdoende zicht op ontheffingsverlening / positieve beschikking Wnb onderdeel beschermde soorten.

3.2 Resume

Na afronding van het soortgericht onderzoek in september 2019 wordt een definitieve beoordeling met effectbeoordeling en toetsing aan de verbodsbepalingen Wnb opgesteld. Deze rapportage zal onderhavige rapportage vervangen. Gelijktijdig hieraan wordt in samenwerking met Woonbedrijf parallel aan het ontwerpproces van het plangebied een mitigatieplan uitgewerkt en ter onderbouwing van de benodigde ontheffingsprocedure Wet Natuurbescherming opgenomen in de definitieve rapportage.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Noord-Brabant heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

	Vrijstellingen per Bevoegd gezag													Ontwerpsbesluit	
Voormalige Tabel 1-soorten	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	N-Brabant	N-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Z-Holland	Min. EZ	Definitief besluit	
Aardmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Vrijstelling	✓
Bosmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Geen vrijstelling	✗
Bunzing															
Dwergmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Dwergspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Egel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Gewone bosspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Haas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Hermelijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓		
Huisspitsmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Konijn	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Ondergrondse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓		
Ree	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Rosse woelmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Tweekleurige bosspitsmuis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓		
Veldmuis	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Vos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Wezel	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓		
Wolrat	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Molmuis						✓									
<i>Amfibieën</i>															
Bastaardkikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Bruine kikker	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Gewone pad	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Kleine watersalamander	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Meerkikker	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Voormalige Tabel 2/3-soorten							✓								
<i>Zoogdieren</i>															
Eekhoorn	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
Steenmarter	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
Wild zwijn	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
<i>Reptielen</i>															
Hazeworm	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		
Levendbarende hagedis	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗		

Figuur 3 Actuele lijst met vrijgestelde diersoorten provincie.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **soorten van de Vogelrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;

3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

COLOFON

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
RENOVATIE ST. JOSEPH KLOOSTER EINDHOVEN

KLANT

Stichting Woonbedrijf SWS.Hhvl

AUTEUR

Wouter van Overmeire

ONZE REFERENTIE

083967624 A

DATUM

2 augustus 2019

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

ONDERWERP

Instructie plaatsing tijdelijke mitigatie klooster Poeijersstraat
Eindhoven

ONZE REFERENTIE**DATUM**

3 maart 2019

VAN

Martijn Stevens

AAN

Stichting Woonbedrijf SWS Peter Adriaanse en Eric Aerts

Inleiding

Naar aanleiding van de geplande renovatie en herontwikkeling van het terrein aan de Poeijersstraat 71-75 inclusief de Finse school en aanwezige tuinen te Eindhoven door Stichting Woonbedrijf SWS dient tijdelijke mitigatie geplaatst te worden. Uit inschatting geschiktheid van de bestaande locatie onderzoek is gebleken dat de er voor de volgende soorten tijdelijke mitigatie in ieder geval noodzakelijk zal zijn:

- Huismus;
- Gierzwaluw;
- Vleermuizen (in ieder geval Gewone dwergvleermuis en mogelijk gewone grootoorvleermuis).

Mochten de resultaten van het onderzoek verder aanleiding hebben om het pakket aan verblijfplaatsen aan te passen dan wordt daar direct een voorstel voor gedaan richting opdrachtgever.

Deze rapportage gaat in op de instructie omtrent het plaatsen van de tijdelijke mitigatie. Hierin zal het aantal en de locatie van de mitigerende voorzieningen worden beschreven. Deze methode vereist het werken conform enkele voorwaarden. Deze worden tevens benoemd in deze instructie.

Randvoorwaarden plaatsing tijdelijke mitigatie

Het plaatsen van de tijdelijke mitigatie brengt enkele randvoorwaarden met zich mee. Deze randvoorwaarden dienen gehanteerd te worden om overtreding van de Wnb te voorkomen. De randvoorwaarden zijn als volgt:

- Hanteren van gewenningsperiode van kasten:
 - Huismus: 3 maanden;
 - Gierzwaluw: één geheel broedseizoen (15 mei t/m 15 augustus);
 - Vleermuizen: 6 maanden binnen actieve seizoen (actieve seizoen tussen 15 april en 15 september).
 - Datum van plaatsing kasten dient tijdig te gebeuren – afstemming met planning.
- Werkzaamheden starten na gewenningsperiode;
- Kast plaatsen zonder obstructie van al aanwezige geschikte toegangen voor soorten (denk aan reeds ingebouwde gierzwaluwkasten, stootvoegen, dakranden, kantpannen en dilatatievoegen etc.);
- Kast mogen niet in de buurt van een raam geplaatst worden (min. 0.5 meter afstand tussen raam en kast);
- Kast enkel mits nodig tijdelijk van gevel afhalen onder begeleiding van deskundig ecooloog (controle op bewoning van kast);
- Tijdens de werkzaamheden dienen tevens permanente maatregelen getroffen te worden voor de betreffende soorten.

Deze randvoorwaarden zijn toegespitst op de bekende werkzaamheden. Bij aanpassing van de werkzaamheden (in grootte, uitbreiding van het plangebied of andere niet nog niet bekende werkzaamheden) of werkwijze kunnen alsnog schadelijke effecten optreden op door de Wnb beschermde soorten. Bij een aanpassing aan werkzaamheden en werkwijze is een aanvullende toetsing van deze veranderingen door een ecooloog nodig.

Instructie tijdelijke mitigatietaakstelling

De tijdelijke kasten worden op andere woningen van Stichting Woonbedrijf geplaatst in een straal van 200m rondom het plangebied (figuur 1). In de figuren 2 tot en met 11 is voor iedere nieuwe situatie de plaatsing van de tijdelijke kasten afgebeeld.

Voor iedere verloren verblijfsplaats van de huismus dienen twee kasten (voorstel leverancier Faunaprojecten.nl, zie Bijlage 1) te worden geplaatst. Deze moeten op dakgoot hoogte geplaatst worden of tegen de daktrim aan. Er mogen max. twee kasten per kopgevel geplaatst worden.

Voor iedere verloren verblijfplaats van de gierzwaluw dienen vijf kasten (voorstel type leverancier Faunaprojecten.nl zie Bijlage 1) te worden geplaatst op noordelijk, noordwestelijk of noordoostelijk georiënteerde gevels. Deze dienen minimaal 5m hoog geplaatst te worden, maar het liefst zo hoog mogelijk zie plaatsingsvoorstel.

Voor iedere verloren zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden vier kasten (voorstel Faunaprojecten.nl, zie bijlage 1) op de warme (voornamelijk zuid georiënteerde) gevels .De kasten dienen min. 3m hoog aan de gevel bevestigd te worden.

Aantallen kasten die geplaatst dienen te worden:

- 10 huismuskasten;
- 30 gierzwaluwkasten;
- 32 vleermuiskasten klein
- 2 vleermuiskasten kraamverblijf.

Indien de voorgestelde kasten niet voorradig zijn kan, na afstemming met de eco­loog, voor een ander type kast worden gekozen.

Figuur 1 plangebied groen omkaderd met 200 meter zonering ; buitenste groene cirkel. Rood omkaderd de eigendommen van Woonbedrijf binnen de 200 meter zonering

Figuur 2 plaatsing 4 gierzwaluw (oranje) en 2 huismuskasten (blauw) en 4 kleine vleermuiskasten (groen) per kopgevel zie voorbeeld hieronder . Op de trappenhuisen 2 x huismuskast per trappenhuis op hoogste grens 1ste en 2de woonlaag. 2 x kraamkast vleermuis; groen

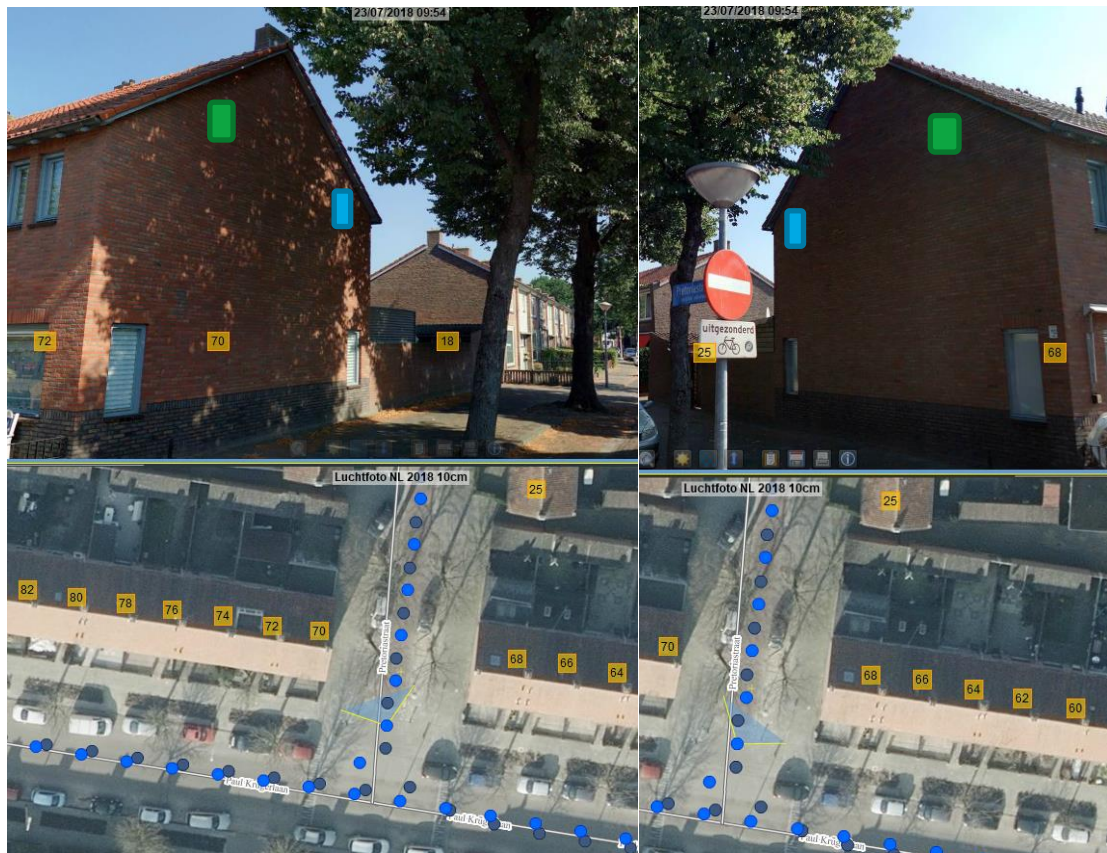
Figuur 3 oranje gierzwaluwkasten 4 x, groen 4 kleine vleermuiskast. Blauw = 2 huismuskasten

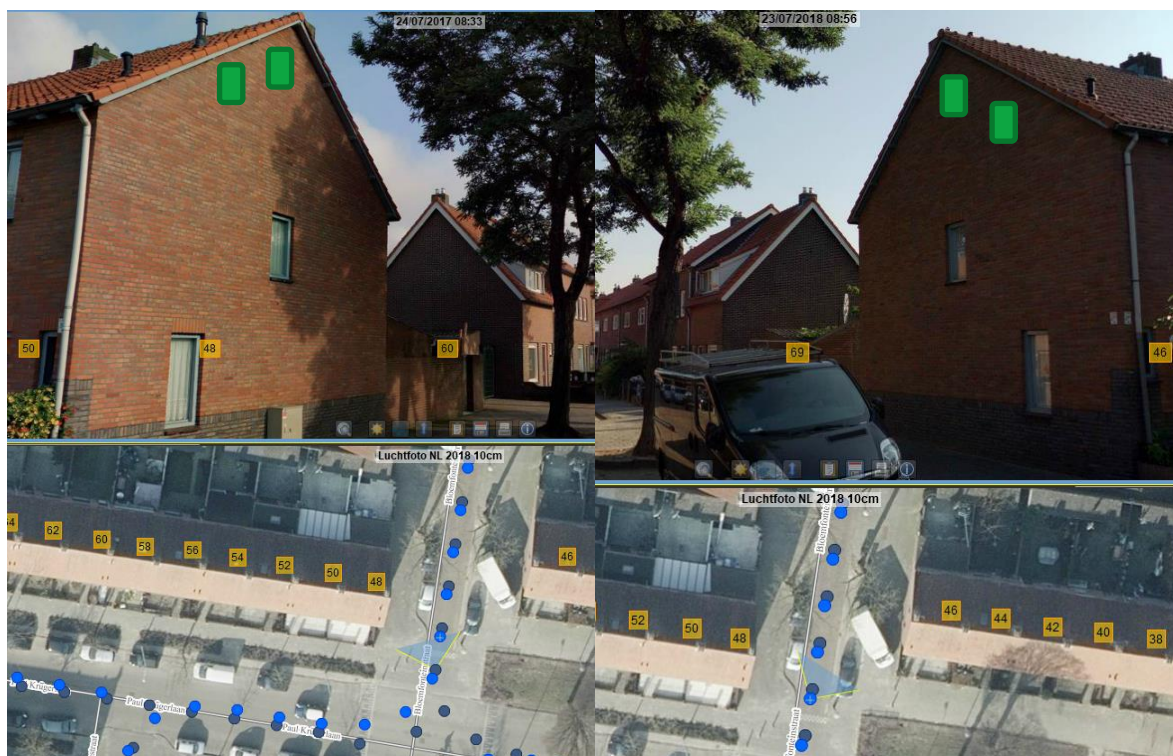
Figuur 4 plaatsing 2x kraamkast vleermuis

Figuur 5 kleine vleermuiskasten groen Preteriostraat

Figuur 6 huismuskasten blauw en vleermuiskasten groen

Figuur 7 vleermuiskasten

Figuur 8 gierzwaluwkast

Figuur 9 vleermuiskasten

Figuur 10 vleermuiskasten

Figuur 11 vleermuiskasten

Tabel 1 Adressenlijst van woningen waaraan tijdelijke kasten opgehangen worden.

Adres	Huismuskast	Gierzwaluwkast	Vleermuiskast
St josephlaan 66, 82, 104	2	4	4 klein
St josephlaan 160 180 200 220	2	4	4 klein
St josephlaan voorzijde nrs onbekend			2 kraamverblijf
St josephlaan trappenhuizen 2x	4		
Preteriostraat 18			2 klein
Preteriostraat 25			2 klein
Paul Krugerlaan 70	1		1
Paul Krugerlaan 68	1		1
Paul Krugerlaan 46			2
Paul Krugerlaan 48			2

Bloemfontijnstraat 71	1		
Johannesburgstraat 83	1		
Bloemfontijnstraat 115			2
Johannesburgstraat 133			2
Johannesburgstraat 130			2
St josephlaan 36			2
St josephlaan 38			2
St josephlaan 54			2
Paul Krugerlaan 27			1
Paul Krugerlaan 29			1
Totaal	10	10 kasten met ieder 3 nestplekken	32 klein 2 kraamverblijf

Bijlage 1 Typen tijdelijke kasten

Kast GZT1 Gierzwaluwenkast

De gierzwaluwkast is speciaal ontworpen voor de mitigatie van nestplekken van gierzwaluwen. Doorgaans worden drie vervangende nestplekken aangeboden ter compensatie van een verdwijnende nestplek. In deze drieluikige kast worden al deze nestplekken in één kast aangeboden.

Geslacht voor

De kast is specifiek ontworpen als nestplek voor gierzwaluwen. Uit de praktijk blijkt dat de kasten echter ook intrek zijn bij andere gebouwgebonden vogelsoorten. Onder meer huismussen maken graag gebruik van de gierzwaluwkast.

Ontwerp

Deze drieluikige kast is volledig opgebouwd uit stevig, 20 mm dik, onbehandeld vurenhout. De kast is gemakkelijk op te hangen met behulp van de twee plaatsingslatten. Elk broedvak is voorzien van een inspectieluik waardoor de kast gemakkelijk schoon te maken is.

Eigenschappen

Materiaal: Vurenhout 20 mm
Diameter ingang: 35x70 mm
Formaat buiten: 18x10x20

Excl. btw
€59,95

Kast HMT1 Huismussenkast

Deze eenvoudige huismussenkast is bij uitstek geschikt als compensatie voor verdwijnende nestplekken van huismussen. De kast kan gemakkelijk op elke type gebouw geplaatst worden.

Geslacht voor

Deze huismussenkast is speciaal ontworpen voor de mitigatie van huismusverblijfplaatsen. De kasten kunnen zowel geclusterd als solitair geplaatst worden. Naast huismussen maken ook koolmezen en andere mezensoorten graag gebruik van deze kast.

Ontwerp

De kast is volledig opgebouwd uit stevig, 20 mm dik, onbehandeld vurenhout. Via de voorzijde kan de kast geopend worden. De kast kan met één of twee schroeven, door de achterwand, aan ieder gebouwtype geplaatst worden. Rond de invliegopening is een extra verdikking aangebracht. Deze verdikking bemoeilijkt predatoren het binnengaan van de kast.

Eigenschappen

Materiaal: Vurenhout 20 mm
Diameter ingang: 33 mm
Formaat buiten: 15x15x34

Excl. btw
€13,95

Model A - Platte kast klein

€ 17,95 excl. btw

Offerte aanvragen

Bestellen

✓ Op voorraad 🚚 1 werkdag

Deze vleermuiskast is speciaal ontworpen voor de mitigatie van kleine zomerverblijfplaatsen (<10 dieren) en paarverblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen. Het ontwerp van de kast is gebaseerd op het beproefde model Boshamer.

Geslacht voor:

Deze vleermuiskast is ontworpen voor gebouwgebonden vleermuissoorten. De kast is als zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats specifiek geschikt voor: de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de kleine dwergvleermuis. Als de kast aan bomen wordt gehangen kan de kast ook gebruikt worden door de rosse vleermuis, gewone grootvleermuis, baardvleermuis, brandtsvleermuis.

Eigenschappen:

Materiaal: Triplex 15 mm
Aanvliegplank: Fijne steenslag
Formaat binnen: 40.5x20x1.7
Formaat buiten: 50x25x5
Kleur: Zwart, waterbasis
Gewicht: 1.8 kg

Model C - Kraamkast

€ 224,95 excl. btw

Offerte aanvragen

Bestellen

✓ Op voorraad 🕒 2 weken

Deze vleermuiskast is speciaal ontworpen voor de mitigatie van kraamkolonies van gebouwbewonende vleermuizen. Het ontwerp van de kast is gebaseerd op het basismodel kraamkast van Bat Conservation International, aangevuld met eisen zoals ze gesteld worden in de kennisdocumenten van BIJ12.

Geschikt voor:

Deze vleermuiskast is ontworpen voor gebouwbewonende vleermuissoorten. De kast is als kraamverblijfplaats (ook te gebruiken voor zomer- en paarverblijfplaatsen) specifiek geschikt voor: de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de kleine dwergvleermuis. De kast is door zijn grootte niet erg geschikt om op te hangen aan bomen.

Eigenschappen:

Materiaal:	Triplex 15 mm (extra duurzaam)
Grip:	Fijne steenslag
Formaat binnen:	70.5x67x(3x2)
Formaat buiten:	80x72x11.7
Kleur	Zwart, waterbasis
Gewicht	12.0 kg